

9. SFERA INFRASTRUKTURY

9.1. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

9.1.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

9.1.1.1. Ujęcia wody i sieć wodociągowa

Na omawianym obszarze doliny Odry w granicach województwa dolnośląskiego zlokalizowane są ujęcia wody podziemnej o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych powyżej 100 m³/h oraz ujęcia wody powierzchniowej i infiltracyjnej o wydajności powyżej 10 000 m³/d służące do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę pitną i potrzeb gospodarstw domowych.

Z ujęć wody powierzchniowej i infiltracyjnej korzysta jedynie miasto Wrocław, a ujęcia zlokalizowane są w południowo – wschodniej części miasta, wzdłuż doliny rzeki Oławy (w obrębie miasta Wrocławia i gminy Święta Katarzyna), w rejonie miejscowości Bierdzany, Świątniki, Radwanice i Siechnice. Ujęcie wody powierzchniowej w Czechnicy dostarcza wodę do Zakładu Produkcji Wody „Mokry Dwór” (nominalna przepustowość hydrauliczna – około 200 tys. m³/d z możliwością rozbudowy) oraz służy do zasilania układu infiltracyjnego terenów wodonośnych dla Zakładu Produkcji Wody „Na Grobli” (zdolność produkcyjna zakładu wynosi 120 – 130 tys. m³/d). Wymagany poziom wody w rzece Oława utrzymywany jest poprzez pompownię Michałów (województwo opolskie) i przerzut wody z rzeki Nysy Kłodzkiej.

W czasie ostatniej powodzi w 1997 roku ujęcie to zostało zalane, a mieszkańcy miasta Wrocławia pozbawieni wody wodociągowej (korzystano wyłącznie z beczkowozów i podziemnych ujęć wody pitnej zakładów przemysłowych).

Pozostałe miasta i miejscowości w dolinie Odry korzystają z ujęć wód podziemnych z utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych, które scharakteryzowane są w poniższej tabeli:

L.p.	Lokalizacja ujęcia	Obsługiwany rejon	Zatwierdzone zasoby m ³ /h	Decyzja zatwierdzająca	Stratygrafia
1.	Piekary – Nowy Dwór gm. Jelcz – Laskowice	m. Jelcz – Laskowice i okoliczne wsie	800,0	KDH/013/5266/86	czwartorzęd
2.	Oława – Nowy Otok (rejon wsi Godzinowice- Jaczkowice-Czernia-Osiek, gm. Oława)	m. Oława	600,0	KDH/013/3911/75	trzeciorzęd
3.	Siechnice gm. Święta Katarzyna	Zakłady Ogrodnicze	151,0	27/1994	czwartorzęd
4.	Śliwice gm. Długotłęka	wodociąg grupowy	100,0	90/1998	trzeciorzęd
5.	Wilczyn Leśny gm. Oborniki Śląskie	m. Oborniki Śląskie	174,0	10/1983	czwartorzęd trzeciorzęd
6.	Szczepanów gm. Środa Śląska	m. Środa Śląska i okoliczne wsie	180,0	KDH/013/5215/86	trzeciorzęd
			243,0	KDH/013/4701/81	czwartorzęd
7.	Środa Śląska	„Coca – Cola”	100,0	18/1994	trzeciorzęd
8.	Wołów	m. Wołów	270,0	59/1991	czwartorzęd trzeciorzęd
9.	Łososiewice gm. Wołów	Z.Ch. „Rokita” m. Brzeg Dolny i okoliczne wsie	300,0	KDH/013/1982	czwartorzęd trzeciorzęd
10.	Węgrzce gm. Wińsko	wodociąg grupowy	217,5	35/1992	czwartorzęd
11.	Serby gm. Głogów	m. Głogów gm. Głogów gm. Kotła	1520,0	KDH/013/3519/72	czwartorzęd
12.	Czerna – Brzeg Głogowski, użytkownik Huta Miedzi Głogów	gm. Żukowice	376,0	KDH/013/5622/91	czwartorzęd

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Odry - **Diagnoza stanu**

13.	m. Głogów	Przetwórstwo owocowo - warzywne	168,0	7313/80/69	trzeciorzęd
14.	Lisowice gm. Prochowice	wodociąg grupowy	240,0	2/8530-1/77	czwartorzęd
15.	m. Prochowice	Prochowickie Zakłady Drobiarskie	148,54	OS.8530-2/64/84	czwartorzęd
16.	m. Ścinawa	miasto Ścinawa	100,0	OS.8530-2/76/85/ 86	czwartorzęd
17.	m. Ścinawa	miasto Ścinawa	200,0	OS.8530-2/4/89	trzeciorzęd
18.	Ruszowice gm. Głogów	Rozlewnia wód	130,0	ŚGW. 8530-2/18/83	czwartorzęd
19.	Leszkowice, Trzęsów, Żabice, Piersna	Huta „Orsk”	600,0	KDH/013/3784/74	czwartorzęd
20.	Grębocice	wieś	117,0	GT85303/48/80	czwartorzęd
21.	Retków - Stara Rzeka	ZG. „Rudna”	320,0	KDH/013/5729/92	czwartorzęd
22.	Potoczek - Jabłonów	ZG. „Sieroszowice”	1000,0	KDH/013/5481/89	czwartorzęd
23.	m. Góra	miasto Góra i okoliczne wsie	200,0	KDH/013/5406/88	czwartorzęd

Różnie przedstawia się zaopatrzenie w wodę w gminach miejskich i wiejskich (stan na 31.12.2000 r.). Wszystkie miasta na omawianym obszarze posiadają wodociągi komunalne: Wrocław, Głogów, Oława, Brzeg Dolny, Góra, Jelcz – Laskowice, Oborniki Śląskie, Prochowice, Ścinawa, Środa Śląska, Siechnice i Wołów natomiast jednostki wiejskie są zwodociągowane w różnym stopniu.

Trzynaście gmin ma zwodociągowane jednostki wiejskie w 100%, osiem gmin jest zwodociągowanych powyżej 80%, a w pięciu gminach zwodociągowanie wynosi poniżej 80% (54% – 79%).

Lp.	Nazwa gminy	Rodzaj gminy	Ogólna liczba wsi (wg numerów statystycznych)	Liczba wsi zwodociągowanych	% zwodociągowania gminy	Długość sieci wodociągowej	
						ogółem	w tym miasto
1	2	3	4		5	6	7
1.	Brzeg Dolny	m.-w.	12	12	100	63,6	28,9
2.	Góra	m.-w.	35	29	83	121,5	32,4
3.	Jelcz-Laskowice	m.-w.	15	15	100	140,4	48,1
4.	Oborniki Śląskie	m.-w.	24	23	95	104,0	24,2
5.	Prochowice	m.-w.	11	11	100	88,5	17,9
6.	Ścinawa	m.-w.	19	15	79	59,1	30,0
7.	Środa Śląska	m.-w.	27	24	89	106,7	35,3
8.	Święta Katarzyna	m.-w.	18	18	100	87,4	13,1
9.	Wołów	m.-w.	41	40	98	156,8	44,7
10.	Czernica	w.	13	13	100	94,7	
11.	Długoleśka	w.	41	32	78	125,9	
12.	Głogów	w.	13	13	100	47,3	
13.	Grębocice	w.	19	18	95	66,3	
14.	Jemielno	w.	20	19	95	48,1	
15.	Jerzmanowa	w.	11	11	100	45,9	
16.	Kotła	w.	13	7	54	33,2	
17.	Malczyce	w.	10	10	100	49,1	
18.	Miękinia	w.	25	23	92	93,6	
19.	Niechlów	w.	21	21	100	50,3	
20.	Oława	w.	33	26	79	64,8	
21.	Pęcław	w.	10	7	70	31,0	
22.	Rudna	w.	28	28	100	88,5	
23.	Ruja	w.	13	12	92	38,7	
24.	Wińsko	w.	43	43	100	60,0	
25.	Wisznia Mała	w.	16	16	100	61,9	
26.	Żukowice	w.	14	14	100	47,5	

Stan na 31.12.2000 r.

9.1.1.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Na przestrzeni lat 1980-1999 zmniejszyła się znacznie ilość ścieków komunalnych i przemysłowych odprowadzanych z województwa dolnośląskiego do wód powierzchniowych z 403,1 mln m³/rok do 223,7 mln m³/rok w 1999 r. tj. o 44,5%. Spowodowane to jest mniejszym zużyciem wody zarówno przez przemysł jak i gospodarkę komunalną. Wzrosła natomiast ilość ścieków oczyszczonych, co jest wynikiem oddawania do eksploatacji nowo wybudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni ścieków.

Ilości ścieków pochodzą ze źródeł punktowych komunalnych i przemysłowych odprowadzanych systemami kanalizacyjnymi. Oprócz nich jest jeszcze znaczna ilość ścieków, która odprowadzana jest w sposób nieorganizowany bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do gruntu bez jakiegokolwiek oczyszczania.

Nieoczyszczone i niedostatecznie oczyszczone ścieki komunalne, przemysłowe i rolnicze odprowadzane do wód powierzchniowych są głównym źródłem ich zanieczyszczenia.

Stan gospodarki ściekowej w gminach przylegających do Odry, podobnie jak w całym jej dorzeczu, pomimo podjęcia szeregu działań proekologicznych, jest w dalszym ciągu niezadawalający. Wprawdzie wszystkie miasta na obszarze opracowania posiadają komunalne oczyszczalnie ścieków lecz nie wszystkie z nich pracują prawidłowo i spełniają wymogi ochrony środowiska. Część oczyszczalni wymaga modernizacji i rozbudowy.

Znacznie gorzej przedstawia się jeszcze sytuacja na terenach wiejskich, które w dużej mierze są zwodociągowane lecz w większości nie mają urządzeń do odbioru i oczyszczania ścieków.

STAN ISTNIEJĄCYCH KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA OBSZARZE OPRACOWANIA DOLINY ODRY

Lp.	Lokalizacja oczyszczalni - miejscowość	Obsługiwany rejon	Rodzaj oczyszczalni	Przepustowość [m ³ /d]	Uwagi o stanie oczyszczalni
1.	m. Wrocław	m. Wrocław w. Bielany Wrocławskie w. Mokry Dwór	mech.- biolog. WOŚ pola irygacyjne	I-szy etap 90 000	Zrealizowany I-szy etap oczyszczalni Docelowo 4 etapy po 90 tys. m ³ /d. Pola osobowickie.
		os. Leśnica	mech.- biolog.	500	Oczyszczalnia przeciążona, ścieki z osiedla mają być odprowadzone na WOŚ po uruchomieniu II etapu.
		os. Ratyń	mech.- biolog.	800	Falowe obciążenia ściekami z beczkowsów, spełnia warunki pozwolenia wodnoprawnego.
		os. Psie Pole	mech.	600	Oczyszczalnia bardzo przeciążona, zamiar odprowadzenia ścieków do kolektora północnego i dalej na pola osobowickie lub do WOŚ.
		"Polar" osiedla: Zakrzów Kielczów	mech.- biolog. (oczyszczalnie zakłado-we - 2szt)		"Polar" zamierza rozbudować oczyszczalnię przy ul. Przedwiośnie. Miasto zamierza ścieki z Zakrzowa i Kielczowa odprowadzić do kolektora północnego i dalej na pola osobowickie lub do WOŚ.
		os. Pracze	mech.- biolog.	500	Oczyszczalnia spełnia warunki pozwolenia wodnoprawnego. Po uruchomieniu II etapu WOŚ miasto planuje skierować ścieki z osiedla do kolektora Bystrzyca, a oczyszczalnia będzie pracować jako punkt zlewny fekalii.

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Odry - **Diagnoza stanu**

2.	m. Głogów	m. Głogów gm. Głogów: w. Serby w. Ruszowice gm. Jerzmanowa w. Jaczów	mechan.	21.000	Obecnie działa tylko oczyszczalnia mechaniczna. W budowie jest część biologiczna oczyszczalni Q=25.000 m ³ /d. Planowana modernizacja części mechanicznej. W 2001 roku rozpoczął się rozruch technologiczny oczyszczalni.
3.	m. Oława	m. Oława	mech.- biolog.	10 250	Część biologiczna zrealizowana w 1998 roku.
4.	gm. Brzeg Dolny m. Brzeg Dolny	Z.Ch."Rokita" m. Brzeg Dolny w. Naborów	mech.- chem.- biolog.	18 000	Oczyszczalnia zakładowa przyjmująca ścieki komunalne z miasta. W trakcie modernizacji (2002 r.)
5.	gm. Góra m. Góra	m. Góra	mech.- biolog.	3 700 docelowo: 5 100	Nowo wybudowana oczyszczalnia. Posiada znaczną rezerwę. Przygotowana do strącania związków biogenych.
	gm. Góra w. Gola Górowska	w. Gola Górowska	Przydomowe oczyszczalnie ścieków – szt. 30.		
6.	gm. Jelcz- Laskowice m. Jelcz-Laskowice	m. Jelcz- Laskowice w. Nowy Dwór w. Piekary w. Łęg gm. Czernica: w. Ratowice w. Czernica	mech.- biolog.	4 500	Modernizacja oczyszczalni zakończona w 2000 roku.
7.	gm. Oborniki Śląskie m. Oborniki Śl.	m. Oborniki Śląskie	mech.- biolog. BOS	1 000	Przyjmuje 1/3 ilości ścieków z miasta.
		m. Oborniki Śląskie	mech.- biolog.	2 500	Oddana do eksploatacji w 1997 r. Przyjmuje 2/3 ilości ścieków z miasta.
8.	gm. Prochowice m. Prochowice	m. Prochowice w. Lisowice w. Kwiatkowice	mech.- biolog.	2 350	Posiada znaczną rezerwę. Na oczyszczalnię napływa ok. 600 m ³ /d ścieków. Planowana dla całej gminy.
9.	gm. Ścinawa m. Ścinawa	m. Ścinawa		I etap: 900 docelowo: 2 700	Nowo wybudowana oczyszczalnia. Posiada rezerwę
10.	gm. Środa Śląska m. Środa Śląska	m. Środa Śląska	mech.- biolog.	6 000	Oddana do eksploatacji w 1994 r.
11.	gm. Święta Katarzyna m. Siechnice	m. Siechnice cz.w.Radwanice cz.w.Święta Katarzyna	mech.- biolog.	1 800	Oddana do eksploatacji w 1998 r.
12.	gm. Wołów m. Wołów	m. Wołów w. Uskorz Mały	mech.- biolog.	5 000	Oddana do eksploatacji w 1994 r.
13.	gm. Czernica w. Dobrzykowice	w. Dobrzyko-wice w. Kamieniec Wrocławski	poła irygacyjne		Poła dobrzykowickie spełniają warunki pozwolenia wodnoprawnego.
14.	gm. Długoleka w. Mirków Stary	w. Mirków Stary cz.w. Długoleka	mech.- biolog.	870	Spełnia wymogi ochrony środowiska.
15.	gm. Grębocice w. Grębocice	Większość gminy skanali-zowana (14wsi)	mech.- biolog.	800	Oczyszczalnia wybudowana. w 1997 r. Posiada 50 % rezerwy.
16.	gm. Jerzmanowa w. Jerzmanowa	w. Jerzmanowa	mech.- biolog.	200	Planowana modernizacja i podłączenie innych wsi
17.	gm. Kotła w. Kotła	w. Kotła	mech.- biolog.	345	Nowo wybudowana, spełnia wymogi ochrony środowiska.
18.	gm. Malczyce w. Malczyce	w. Malczyce	mech.- biolog. BOS	500	Oddana do eksploatacji w 1994 r.

19.	gm. Miękinia w. Miękinia	w. Miękinia w. Mrozów	mech.- biolog.	350	Spełnia wymogi ochrony środowiska.
20.	gm. Oława w. Oleśnica Mała	w. Oleśnica Mała	mech.- biolog.	80	Nowo wybudowana.
21.	gm. Pęcław w. Pęcław	w. Pęcław	mech.- biolog.	70	„Bioblok” w trakcie modernizacji, zwiększenie przepustowości po modernizacji do 250 m ³ /d.
22.	gm. Rudna: 7 oczyszczalni ścieków				Skanalizowane wszystkie wsie.
23.	gm. Wińsko w. Wińsko	w. Wińsko	mech.- biolog.	840	Nowo wybudowana, spełnia wymogi ochrony środowiska.
24.	gm. Wisznia Mała w. Strzeszów	w. Strzeszów	mech.- biolog.	500	Oczyszczalnia typu „Biosystem RBT”, spełnia wymogi ochrony środowiska
25.	gm. Żukowice w. Nielubia	w. Nielubia w. Zabłocie w. Glinica w. Bukwica	mech.- biolog.	260	Nowo wybudowana. Posiada rezerwę.

Stan na 31.12.2000 r.

Gospodarka ściekowa w gminach

– Gospodarka ściekowa w gminach miejskich:

- miasto Wrocław – mechaniczno-biologiczna Wrocławska Oczyszczalnia Ścieków Wrocław-Janówek – I-szy etap o przepustowości $Q = 90\ 000\ m^3/d$. Pozostałe ścieki z miasta dopływają na osobowickie pola irygacyjne.
- miasto Głogów – ścieki oczyszczane są tylko mechanicznie na oczyszczalni o przepustowości $Q = 21\ 000\ m^3/d$. W budowie jest część biologiczna o przepustowości $Q = 25\ 000\ m^3/d$ (rozruch technologiczny w 2001 r.).
- miasto Oława – posiada oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną o przepust. $Q = 10\ 250\ m^3/d$ spełniającą wymogi ochrony środowiska.

– Gospodarka ściekowa w gminach miejsko-wiejskich:

Wszystkie miasta w tym rejonie, odprowadzają ścieki na prawidłowo funkcjonujące, w większości nowowyzbudowane, mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków. Oczyszczalnia zakładowa ZCh „Rokita” S.A. w Brzegu Dolnym jest obecnie w trakcie modernizacji (planowane zakończenie w 2002 r.). Natomiast z terenów wiejskich zaledwie kilka wsi odprowadza ścieki na miejskie oczyszczalnie. Pozostałe wsie w gminach nie mają uporządkowanej gospodarki ściekowej.

Na obszarach wiejskich, w porównaniu z latami poprzednimi, następuje stopniowa poprawa w zakresie porządkowania gospodarki ściekowej. Długi czas realizacji urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków uwarunkowany jest zbyt małymi środkami jakimi dysponują poszczególne gminy.

Na terenach gmin sukcesywnie budowane są wiejskie oczyszczalnie ścieków wraz z siecią kanalizacyjną lub sieć kanalizacji sanitarnej odprowadzająca ścieki z obszarów wiejskich do istniejącej oczyszczalni miejskiej. Na obszarze zlewni Odry w 5 gminach miejsko-wiejskich na oczyszczalnię ścieków odprowadzane są ścieki komunalne z terenu 1, 2 lub 3 wsi, w pozostałych 3 gminach brak jest skanalizowania obszarów wiejskich, natomiast gmina Góra w jednej miejscowości rozwiązała gospodarkę ściekową w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków.

– Gospodarka ściekowa w gminach wiejskich:

Wśród gmin wiejskich uporządkowaną gospodarkę ściekową w 100% ma tylko jedna gmina, zresztą jako jedyna w całym województwie, tj. gmina Rudna w powiecie lubińskim. Gmina

Grębocice z powiatu plockowickiego skanalizowana jest w 74%. W pozostałych gminach oczyszczalnie ścieków zlokalizowane są przeważnie w miejscowości gminnej i oczyszczają ścieki z terenu 1 - 4 miejscowości.

Istnieją jednak gminy wiejskie (Jemielno, Niechlów i Ruja), które nie mają sieci kanalizacji sanitarnej ujmującej ścieki bytowo-gospodarcze z zabudowy mieszkaniowej. W niektórych wsiach istnieją oczyszczalnie osiedlowe (zabudowa dawnego PGR-u). Natomiast w pozostałych wsiach zlokalizowane są przydomowe oczyszczalnie ścieków bądź ścieki gromadzone są w osadnikach, albo odprowadzane bezpośrednio do gleby lub wód powierzchniowych.

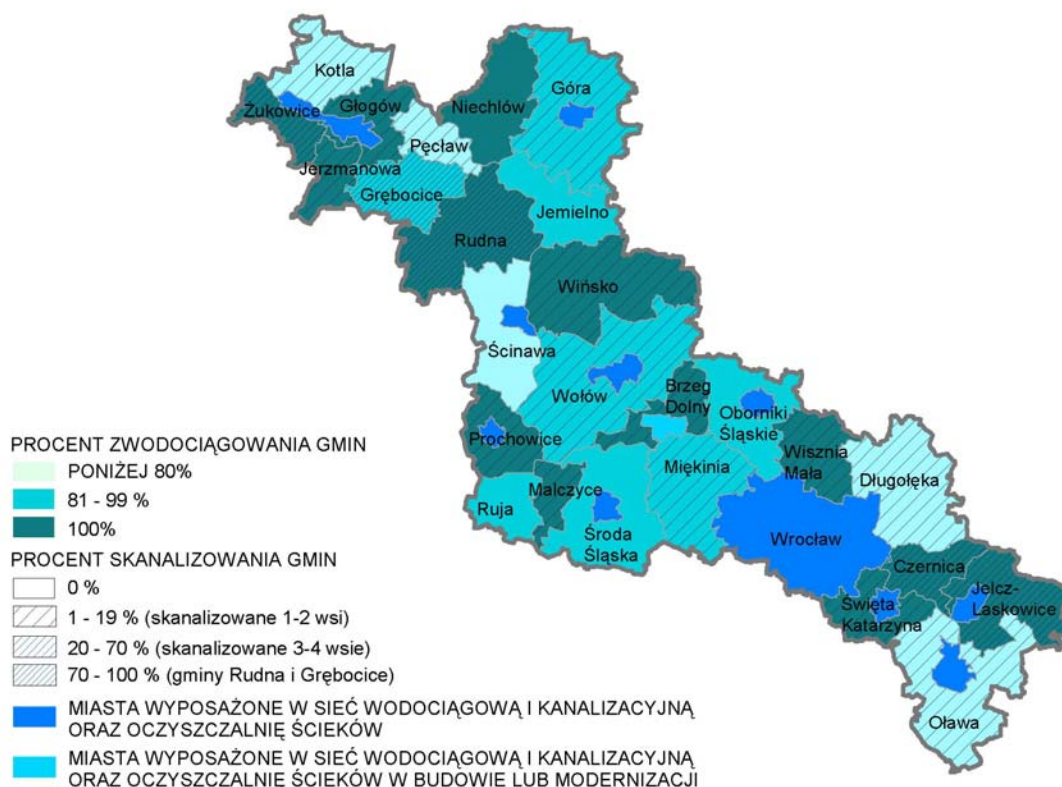
Brak uporządkowanej gospodarki ściekowej hamuje prawidłowy rozwój tych terenów, powoduje deklasację wód powierzchniowych i może być przyczyną zanieczyszczenia wód podziemnych.

ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH Z TERENÓW WIEJSKICH

Lp.	Nazwa gminy	Rodzaj gminy	Ogólna liczba wsi (wg numerów statystycznych)	Liczba wsi skanalizowanych	% skanalizowania gminy
1	2	3	4	5	6
1.	Brzeg Dolny	m.-w.	12	1	8
2.	Góra	m.-w.	35	1	3
3.	Jelcz-Laskowice	m.-w.	15	3	20
4.	Oborniki Śląskie	m.-w.	24	0	0
5.	Prochowice	m.-w.	11	2	18
6.	Ścinawa	m.-w.	19	0	0
7.	Środa Śląska	m.-w.	27	0	0
8.	Święta Katarzyna	m.-w.	18	2	11
9.	Wołów	m.-w.	41	1	2
10.	Czernica	w.	13	4	31
11.	Długołęka	w.	41	1	2
12.	Głogów	w.	13	2	15
13.	Grębocice	w.	19	14	74
14.	Jemielno	w.	20	0	0
15.	Jerzmanowa	w.	11	2	18
16.	Kotła	w.	13	1	8
17.	Malczyce	w.	10	1	10
18.	Miękinia	w.	25	2	8
19.	Niechlów	w.	21	0	0
20.	Oława	w.	33	1	3
21.	Pęcław	w.	10	1	10
22.	Rudna	w.	28	28	100
23.	Ruja	w.	13	0	0
24.	Wińsko	w.	43	1	2
25.	Wisznia Mała	w.	16	1	6
26.	Żukowice	w.	14	4	29

Stan na 31.12.2000 r.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

9.1.2. GOSPODARKA ODPADOWA

Zwiększająca się masa nagromadzonych odpadów komunalnych i przemysłowych, często nielegalnie lub niewłaściwie składowana, stanowi poważne zagrożenie dla ludzi i środowiska.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, gmina realizuje zadania związane z racjonalnym gospodarowaniem odpadami komunalnymi według zasad określonych w przepisach o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz przyjętego przez radę gminy programu ochrony środowiska w gminie.

Obecnie unieszkodliwianie odpadów komunalnych polega głównie na ich składowaniu na wysypiskach komunalnych. Zaledwie znikoma ich ilość wykorzystywana jest gospodarczo. Przy coraz większej ilości wytwarzanych odpadów, braku ich segregacji oraz maszyn do zagęszczania i utwardzania, składowiska w szybkim tempie się wypełniają.

W 2000 roku zamknięte zostało wysypisko na Maślicach we Wrocławiu. Obecnie odpady z miasta Wrocławia wywożone są na składowiska zlokalizowane w odległości 80 – 100 km, poprzez nowo wybudowaną stację przeładunkową. Uruchomiona stacja przeładunkowa odpadów komunalnych we Wrocławiu przy ul. Szczecińskiej usprawnia przeładunek i transport odpadów na taką odległość.

Na rejonowym składowisku w m. Głogów – Biechów deponowane są odpady z następujących gmin: m. i gm. Głogów, gm. Jędrzychów, gm. Kotła, gm. Pełcaw, gm. Żukowice i gm. Grębocice (powiat polkowicki)

Do 2005r. kończą się pojemności wysypisk w następujących gminach miejsko-wiejskich: Brzeg Dolny, Góra, Prochowice i Środa Śląska oraz gminach wiejskich Wisznia Mała i Długołęka. Gmina Jemielno w ogóle nie posiada składowiska, a gminy Miękinia i Wińsko mają podpisane umowy z sąsiednimi gminami. W trakcie realizacji jest składowisko odpadów komunalnych w gminie Święta Katarzyna.

Pozostałe gminy posiadają własne gminne wysypiska odpadów komunalnych.

Budowa składowiska odpadów odpowiadającego wymogom ochrony środowiska jest przedsięwzięciem kosztownym i pojedynczych gmin, zwłaszcza wiejskich, na ogół nie stać na

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Odry - **Diagnoza stanu**

ich realizację. W związku z tym gminy podpisują porozumienia i wspólnie realizują tego typu inwestycje. Przykładem takiego składowiska wybudowanego w ostatnich latach jest zakład unieszkodliwiania odpadów w miejscowości Gać gm. Oława, które oprócz odpadów z miasta i gminy Oława przyjmuje również odpady z m. i gm. Brzeg i gm. Lubsza (woj. opolskie).

ISTNIEJĄCE SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH NA OBSZARZE OPRACOWANIA ZLEWNI ODRY

Lp.	Lokalizacja wysypiska	Obsługiwany rejon	Uwagi o stanie wysypiska
1.	Wrocław - Maślice	m. Wrocław	Zakończona eksploatacja wysypiska o pow. 10,2 ha - 2000 r. Miasto wywozi odpady na składowiska zlokalizowane w odległości 80 – 100 km.
2.	Głogów - Biechów	m. Głogów gm. Głogów gm. Jerzmanowa gm. Kotła gm. Pęcław gm. Żukowice gm. Grębocice (powiat pol-kowicki)	Wysypisko wybudowane w 1995 r. z zabezpieczeniami o powierzchni 7,45 ha. Planowana eksploatacja do 2009 r.
3.	m. Oława	m. Oława gm. Oława gm. Domaniów gm. Święta Katarzyna	Wysypisko eksploatowane od 1963 r. - bez izolacji podłoża, o pow. 4,8 ha. Zakończona eksploatacja w 2000 r. W gminach ustawione kontenery i pojemniki na odpady.
4.	m. Brzeg Dolny - Kręsko	m. i gm. Brzeg Dolny	Przekazane do eksploatacji w 1990 r. o pow. 2,3 ha z izolacją podłoża. Przewidywana eksploatacja do 2000 r. W mieście segregacją objęte są plastiki i metal. W gminie ustawione kontenery o pojemności 7 m ³ .
5.	w. Chróścina	m. i gm. Góra	Wybudowane w 1991/92 r. o pow. 1,5 ha. Planowana eksploatacja do 2004/5 r. Przewidywana rozbudowa wysypiska.
6.	w. Dębina	m. i gm. Jelcz-Laskowice	Wybudowane w 1994 r. o pojemności 500 tys. m ³ i powierzchni 1,62 ha, z izolacją podłoża. Przewidywana eksploatacja do 2014 r. W gminie ustawione pojemniki 1,1 i 0,11 m ³ .
7.	w. Gołędzinów	m. i gm. Oborniki Śl.	Wybudowane w 1995 r. o pow. 3,25 ha. Przewidywana eksploatacja do 2010 r.
8.	m. Prochowice	m. i gm. Prochowice	Przewidywany termin eksploatacji do 2004 r.
9.	m. Ścinawa	m. i gm. Ścinawa	Przewidywana eksploatacja do 2017 r.
10.	w. Parszowice	gm. Ścinawa	Nieuregulowany stan formalno-prawny. Planowana modernizacja wysypiska i planowana eksploatacja do czasu wypełnienia wyrobiska 2015-2020 r. Powierzchnia około 3,0 ha.
11.	w. Wojczyce	m. i gm. Środa Śląska	Wysypisko eksploatowane od 1984 r. o pow. 4,7 ha. Obiekt posiada rezerwę pojemnościową do 2002 r. W gminie ustawione kontenery 8 m ³ i pojemniki 1,1 i 0,11 m ³ .
12.	w. Sulęcín	m. Siechnice gm. Święta Katarzyna	Gminne składowisko odpadów komunalnych w trakcie realizacji.
13.	m. Wołów	m. i gm. Wołów	Przekazane do eksploatacji w 1998 r. o pow. 1,05 ha z izolacją podłoża. Przewidywana eksploatacja do 2010 r. W gminie ustawione kontenery 7 m ³ i pojemniki 0,11 m ³ .

14.	w. Ratowice	gm. Czernica	Obiekt przekazany do eksploatacji w 1997r.- z izolacją podłoża. Powierzchnia 0,46 ha. Przewidywany termin zakończenia eksploatacji 2016 r. Pojemniki 110 l oraz indywidualne umowy na wywóz odpadów.
15.	w. Bielawa wysypisko przemysłowe	„Polifarb” S.A. gm. Długoleka	Gmina nie posiada własnego wysypiska, odpady z osiedli wiejskich gromadzone są w kwaterze komunalnej wysypiska przemysłowego. W budowie gminne składowisko odpadów przy drodze Bielawa – Kamień.
16.	w. Ruszowice w. Turów	gm. Głogów	Planowana eksploatacja wysypiska w Ruszowicach do 2023 roku.
17.	w. Bogomice	gm. Kotła	Planowana eksploatacja do 2010 r.
18.	w. Rusko	gm. Malczyce	Nieuporządkowany stan formalno-prawny wysypiska o pow. 0,9 ha. Planowana eksploatacja do 2010 r. W gminie ustawione kontenery o pojemności 3,5 ; 5 i 8 m ³ .
19.	w. Gałów	gm. Miękinia	Nieuporządkowany stan formalno-prawny wysypiska w wyrobisku po eksploatacji piasku i żwiru o pow. 1,0 ha. Jest w całości wypełnione i powinno być zamknięte. – do 2000 roku. W gminie ustawione kontenery o pojemności 8 m ³ i 6,5 m ³ . W 2001 roku zlecona obsługa opróżniania kontenerów gminie Wrocław.
20.	w. Wronów	gm. Niechlów	Gminne wysypisko wybudowane w 1995 roku, o pow. 1,15 ha. Planowana eksploatacja do 2020 r.
21.	w. Gać (gmina Oława)	m. Brzeg m. Oława gm. Brzeg gm. Oława gm. Lubsza gm. Domaniów	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych - pierwszy etap przekazany do eksploatacji w 1999 r. z izolacją podłoża i wstępną segregacją (pow. 2,9 ha). Przewidywany termin zakończenia eksploatacji - 20 lat, przy selektywnej zbiórce 30 lat. Związek gmin województwa dolnośląskiego i opolskiego.
22.	w. Białoleka	gm. Pęcław	Planowana eksploatacja do 2009 r.
23.	Rudna - Żelazny Most	gm. Rudna	Przewidywana eksploatacja do 2020 r.
24.	w. Ruja w. Wągradno w. Rogoźnik	gm. Ruja	Planowana eksploatacja do 2010 r.(0,58 ha) Planowana eksploatacja do 2014 r.(0,96 ha) Planowana eksploatacja do 2014 r.(1,12 ha)
25.	w. Piotrkowiczki	gm. Wisznia Mała	Przekazane do eksploatacji w 1995 r. o pow. 0,3 ha. W gminie ustawione kontenery o pojemności 8 m ³ i pojemniki 0,11 m ³ . Planowana budowa składowiska w Mienicach.

Stan na 31.12.2000 r.

9.1.2.1. Składowiska przemysłowe

Na obszarze opracowania doliny Odry zlokalizowanych jest 20 składowisk odpadów przemysłowych, z których największym jest zbiornik odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most” w Rudnej.

Zbiornik położony jest na obszarze 3 gmin: Rudna, Grębocice i Polkowice (w miejscowościach Rudna, Żelazny Most, Krzydłowice, Komorniki, Tarnówek). Jest nadpoziomowym składowiskiem odpadów poflotacyjnych oraz poneutralizacyjnych, powstałych w KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Zakłady Wzbogacenia Rud w Polkowicach. Administratorem składowiska jest KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Zakład Hydrotechniczny w Rudnej. Powierzchnia zbiornika wynosi 1410 ha, pojemność – 350 mln m³. W 1998 r. złożono ok. 7,3 mln. ton. Na koniec tego roku ilość nagromadzonych odpadów wyniosła ok. 367 mln. ton. Zbiornik pełni również funkcję odbiornika wód z odwadniania kopalni.

Odpady procesu flotacji w Zakładzie Wzbogacenia Rud są odprowadzane rurowciągiem tłocznym do zbiornika „Żelazny Most”. Eksploatacja zbiornika stwarza pewne problemy hydrogeologiczne

i geotechniczne (wg prof. Dr hab. Zbigniewa Dobrzańskiego), występują również zjawiska okresowego pylenia powierzchniowych warstw odpadów.

Na pozostałych składowiskach odpadów przemysłowych deponowane są odpady wytworzone przez:

- KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie,
- KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Cedynia” w Orsku,
- Zakłady Chemiczne „Rokita” S.A. w Brzegu Dolnym,
- Zespół Elektrociepłowni Wrocław,
- „Polar” S.A. Wrocław,
- „Polifarb” Cieszyn-Wrocław S.A. we Wrocławiu,
- Zakłady Samochodowe „Jelcz” S.A. w Jelczu-Laskowicach,
- „Centrozłom” Wrocław,
- „Ergis” S.A. w Oławie,
- „Viscoplast” Wrocław,
- Sp. „Diament” Zielona Góra (składowisko na terenie gminy Niechlów).

W sąsiedztwie terenu ochrony bezpośredniej infiltracyjnego ujęcia wody dla miasta Wrocławia występuje również hałda żelazochromu byłej Huty „Siechnice”.

GOSPODARKA ODPADOWA

9.1.3. ZAOPATRZENIE W GAZ

Na terenie powiatu głogowskiego i górowskiego występują eksploatowane przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział Zielonogórski Zakład Górnictwa Nafty i Gazu złoża gazu ziemnego. Gaz ziemny zaazotowany, po przygotowaniu go do dystrybucji w ośrodkach grupowych i pomiarze zbiorczym, przesyłany jest gazociągami ekspedycyjnymi do sieci magistralnej Krajowej Dyspozycji Gazem.

ZŁOŻA GAZU ZIEMNEGO W OBSZARZE OPRACOWANIA DOLINY ODRY

L.p.	Obszar górniczy	Eksploatowane złoża	Powierzchnia [km ²]	Rozpoczęcie eksploatacji	Przewidywany czas końca eksploatacji
1	2	3	4	5	6
1.	Żuchłów - Góra	Żuchłów	59,71	1979	2013
		Góra		1983	2010
2.	Wierzowice	Wierzowice	3,79	1995	2019
3.	Aleksandrówka	Aleksandrówka	4,84	1995	2019
4.	Lipowiec	Lipowiec	2,15	złoża niezagospodarowane, planowane podłączenie do KGZ „Żuchłów”	
5.	Lipowiec E	Lipowiec E	7,76	złoża niezagospodarowane, planowane podłączenie do KGZ „Grochowice”	
6.	Niechlów	Niechlów	5,31	1998	2022
7.	Naratów	Naratów	3,61	1998	2022
8.	Grochowice	Grochowice	17,23	1997	2016
9.	Wilków	Wilków	12,44	1988	2016
10.	Dębina	Dębina	1,42	złoża niezagospodarowane, planowane podłączenie do KGZ „Grochowice”	

Mieszkańcy gmin nadodrzańskich korzystają z gazu ziemnego wysokometanowego i azotanowego. Gaz dostarczany jest siecią gazociągów wysokiego ciśnienia poprzez stacje redukcyjno – pomiarowe pierwszego stopnia zlokalizowane na obszarach miast i wsi. Skrzyżowanie gazociągów wysokiego ciśnienia z rzeką Odrą występuje na obszarze województwa dolnośląskiego w 4 miejscach, w pobliżu miejscowości: Czernica, Kotowice (gmina Oborniki Śląskie), Brzeg Dolny i Belcz Wielki (gm. Niechlów).

W zlewni rzeki Odry mieszkańcy 10 miast korzystają z gazu ziemnego przewodowego, za wyjątkiem miast: Prochowice i Ścinawa. Z obszarów wiejskich jedynie 72 jednostki osadnicze korzystają z gazu ziemnego: najwięcej w gminie Rudna – 26 jednostek, gminach Góra i Święta Katarzyna – po 7 jednostek oraz gminach Grębocice i Żukowice – po 6 jednostek. Natomiast w 12 gminach nie przystąpiono jeszcze do gazyfikacji obszarów wiejskich.

ILOŚĆ ODBIORCÓW I ROCZNE ZUŻYCIE GAZU

L.p.	Nazwa gminy	Rodzaj gminy	Miasta		Obszary wiejskie		
			odbiorcy	zużycie tys.m ³	odbiorcy	zużycie tys.m ³	wsie zaopatrywane w gaz przewodowy
1.	Wrocław	m.	216.279	148.838			
2.	Głogów	m.	21.588	11.548			
3.	Oława	m.	9.645	8.761			
4.	Brzeg Dolny	m.-w.	4.100	3.303	-	-	
5.	Góra	m.-w.	3.973	4.027	149	278	Jastrzębia, Strumienna, Stara Góra, Włodków Górny, Rogów Górski, Gola Górowska, Osetno,
6.	Jelcz-Laskowice	m.-w.	3.383	2.280	-	-	
7.	Oborniki Śląskie	m.-w.	2.314	2.787	80	70	Kuraszków, Siemianice,
8.	Prochowice	m.-w.	-	-	43	18	Golanka Dolna,
9.	Ścinawa	m.-w.	-	-	-	-	
10.	Środa Śląska	m.-w.	1.406	2.488	285	298	Ciechów
11.	Święta Katarzyna	m.-w.	1.056	494	1.240	2.852	Groblice, Iwiny, Radwanice, Święta Katarzyna, Zacharzyce, Zębice, Żerniki Wrocławskie,
12.	Wołów	m.-w.	4.008	3.706	-	-	
13.	Czernica	w.			-	-	
14.	Długołęka	w.			615	1.218	Kielczów, Mirków, Ramieszów, Wilczyce,
15.	Głogów	w.			251	555	Przedmoście, Ruszowice,
16.	Grębocice	w.			324	452	Grębocice, Grodowiec,

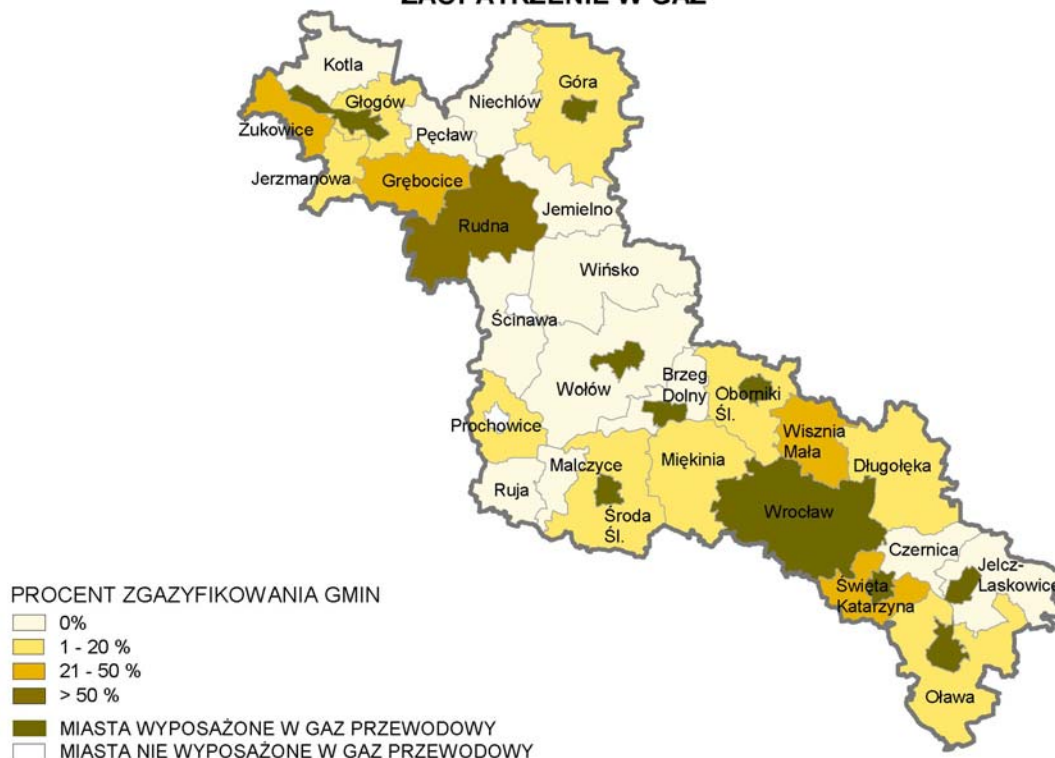
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Odry - **Diagnoza stanu**

							Kwielice, Retków, Rzeczycza, Szymocin,
17.	Jemielno	w.			-	-	
18.	Jerzmanowa	w.			116	233	Jaczków,
19.	Kotla	w.			-	-	
20.	Malczyce	w.			-	-	
21.	Miękinia	w.			109	182	Miękinia,
22.	Niechlów	w.			-	-	
23.	Oława	w.			311	410	Gaj Oławski, Jankowice, Marcinkowice, Marszowice,
24.	Pęcław	w.			-	-	
25.	Rudna	w.			1.400	2.042	Brodowice, Brodów, Bytków, Chełm, Chobienia, Gawrony, Gawrony Małe, Górzyn, Gwizdanów, Juszowice, Kęblów, Kliszów, Koźlice, Miłogoszcz, Mleczno, Naroczyce, Nieszczyce, Olszany, Orsk, Radomiłów, Radoszyce, Rudna, Rynarcice, Stara Rudna, Studzionki, Wądroże, Wysokie,
26.	Ruja	w.			-	-	
27.	Wińsko	w.			-	-	
28.	Wisznia Mała	w.			365	1.223	Krynicy, Krzyżanowice, Psary, Szymanów,
29.	Żukowice	w.			201	414	Brzeg Głogowski, Czerna, Dobrzejowice, Domanowice, Kromolin, Szczepanów.

Stan na 31.12.2000 r.

ZAOPATRZENIE W GAZ

9.1.4. SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Sieci elektroenergetyczne nie związane z Odrą

W dolinie Odry przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu 400kV, 220kV, 110kV, które krzyżują się z nią lub przebiegają równolegle do niej.

Ważniejsze z nich to:

- Linia 400 kV Czarna-Pasikowice
- Linia 220 kV Polkowice -Plewiska
- Linia 110 kV Jelcz Laskowice-Oława
- Linia 110 kV Oleśnica -Czechnica
- Linia 110 kV Pasikowice -Czechnica
- Linia 110 kV Pasikowice -Walecznych
- Linia 110 kV Walecznych-Psie Pole
- Linia 110 kV Długa- Żmigrodzka
- Linia 110 kV Długa -Pasikowice
- Linia 110 kV Długa-Brzeg Dolny
- Linia 110 kV Wołów -Ścinawa
- Linia 110 kV Brzeg Dolny-Czarna
- Linia 110 kV Żukowice -Zielona Góra
- Linia 110 kV Żukowice -Wschowa
- Linia 110 kV Żukowice –Brzegowo
- Linia 110 kV Wschowa-Góra

ponadto występuje tu rozgałęziona sieć elektroenergetyczna o napięciu 20 kV i niskiego napięcia

Energetyczne wykorzystanie Odry

Rzeka Odra jest wykorzystywana energetycznie poprzez istniejące elektrownie wodne.

Na terenie woj. dolnośląskiego są to:

- Elektrownia wodna Wrocław I-rzeka Odra 252,4 km-4830 kW
- Elektrownia wodna Wrocław II-rzeka Odra 252,3 km-1000 kW
- Elektrownia wodna Janowice gm.Czernica-rzeka Odra 232,4 km-1100 kW
- Elektrownia wodna Wały gm.Brzeg Dolny-rzeka Odra 281,6 km-9270 kW

Elektrownie wodne na Odrze dysponują łączną mocą zainstalowaną 16,2 MW i posiadają zdolność produkcji energii elektrycznej w ilości 74000 MWh rocznie.

9.1.4.1. Efekty wynikające z zainstalowania elektrowni wodnych

Efekt bezpośredni to produkcja energii elektrycznej w ilości 74000MWh rocznie

Efekt ekologiczny to zmniejszenie ilości spalanej energii elektrycznej w elektrowniach wodnych a to oznacza zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska (siarki, tlenków azotu, dwutlenku węgla, metali ciężkich, pyłów, popiołów i żużli)

Efekt lokalizacyjny wynika z mniejszych strat przesyłu energii elektrycznej z elektrowni wodnej do odbiorcy niż z elektrowni cieplnej. ponieważ droga przesyłu dla elektrowni wodnej jest krótsza niż dla elektrowni cieplnej

9.1.4.2. Inne obiekty energetyczne zlokalizowane przy Odrze

We Wrocławiu przy ul. Łowieckiej 24 w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Odry jest zlokalizowana Elektrociepłownia Wrocław, która jest producentem ciepła i energii elektrycznej w układzie skojarzonym.

Rzeka Odra jest tu wykorzystywana do transportu węgla dla potrzeb elektrociepłowni.

Ważniejsze obiekty energetyczne (elektrociepłownie i ciepłownie) zlokalizowane w gminach w dolinie Odry

Głogów -elektrociepłownia Huty Głogów 120 MW
Brzeg Dolny -elektrociepłownia Zakładów Chemicznych Rokita 305 MW
Wrocław -elektrociepłownia Wrocław, ciepłownia Polar i Hydral-Term 1187 MW
Św. Katarzyna -elektrociepłownia Czechnica 223 MW
Jelcz Laskowice -ciepłownia 139 MW
Oława -ciepłownia 25 MW

9.2. KOMUNIKACJA

9.2.1. GŁÓWNE PROBLEMY KOMUNIKACYJNE

Rzeka Odra dzieli województwo dolnośląskie na dwie części; stanowi znaczącą barierę komunikacyjną, zwłaszcza dla transportu drogowego – zbyt mało jest przepraw mostowych a istniejące nie w pełni odpowiadają aktualnym potrzebom ruchu. Niektóre z nich są w znacznym stopniu zdekapitalizowane (mosty w Ścinawie i Oławie, most Pokoju we Wrocławiu), wiele prowadzi ruch do centrum miast bez możliwości wyeliminowania ruchu tranzytowego (mosty w Głogowie i Oławie, większość mostów we Wrocławiu).

Problemy komunikacyjne związane z przeprawami przez Odrę uwidaczniają się głównie we Wrocławiu. Wrocławski węzeł drogowy z racji wielkości miasta i jego funkcji w regionie, oraz lokalizacji przepraw mostowych przez Odrę i jej kanały w centrum miasta i braku innych mostów w sąsiedztwie (najbliższe na wschód w Oławie – około 30 km i na zachód w Lubiążu – około 40 km) stanowi istotny problem w prawidłowym rozwiązaniu problematyki transportowej województwa dolnośląskiego a także powiązań ponadregionalnych.

Przyłączenie w roku 1999 do województwa dolnośląskiego powiatu górowskiego oddzielonego rzeką Odrą od reszty województwa stwarza poważne problemy w prawidłowym funkcjonowaniu tego obszaru. Podobnie, choć na nieco mniejszą skalę, jest w przypadku rozdzielonych Odrą powiatów: Lubin, Środa Śląska i Wołów, a także wschodnich gmin powiatu wrocławskiego.

Powódź, jaka nawiedziła Wrocław i obszary w dolinie Odry w lipcu 1997 roku wyraźnie uwidoczniła jak poważne zagrożenie stanowi brak wysokowodnych mostów na Odrze i odpowiednio ukształtowanych dojazdów do nich – komunikacja została skutecznie sparaliżowana.

9.2.2. KOMUNIKACJA DROGOWA

Istotną rolę dla obsługi i aktywizacji terenów położonych wzdłuż doliny Odry pełnią drogi przebiegające po obu stronach rzeki.

Po zachodniej stronie o stosunkowo dobrych parametrach (klasy GP) ciąg drogi nr 94 (d. 456, Brzeg – Oława – Wrocław i d. 344, Wrocław – Środa Śląska – Prochowice) i drogi nr 36 (d. 344 i 337, Prochowice – Lubin – Ścinawa) oddalony od Odry o 3 – 12 km i droga nr 3 (odcinek Lubin – Polkowice – Nowe Miasteczko) przebiegająca w większym oddaleniu od rzeki (8-22 km). Funkcję wspomagającą na obszarze pomiędzy drogą nr 94 (d. 344) od Prochowic i odcinkiem drogi nr 3 Lubin – Nowe Miasteczko pełnią drogi wojewódzkie 104, 111 (d. 20 107), 323, 330, 372 (d. 20 317) oraz 292 prowadzone w przybliżeniu równolegle do biegu rzeki i w niewielkiej odległości od niej (1 – 6 km), niemniej o niskich parametrach (klasy L – Z). Uzupełnieniem powyższych dróg są drogi powiatowe o niskiej klasie (w większości odcinków o parametrach L) i lokalnym znaczeniu. Najważniejszymi drogami doprowadzającymi ruch poprzeczny do Odry są drogi krajowe nr 3, 4, 12, 36, 94.

Po wschodniej stronie Odry obsługę transportową spełniają drogi wojewódzkie: 452 i 455 (Oława – Wrocław), 342 i 341 (Wrocław – Pęgów – Brzeg Dolny - Prawików) prowadzone blisko rzeki (odległość 1 – 5 km) o niskich parametrach (klasa Z-G). Brak jest należytej obsługi pomiędzy Lubiążem a Ścinawą (poza drogami powiatowymi i gminnymi o bardzo niskich

parametrach), w części funkcję tę pełnią drogi wojewódzkie 338 i 340 przechodzące przez Wołów. Na dalszym odcinku obsługę zapewniają drogi wojewódzkie 334, 333 i 330, częściowo także droga 323 (przechodząca przez Górę) oraz droga 324 (Góra –Szlichtyngowa) łącząca się z drogą krajową nr 12 (d. 34) a na północ od Głogowa – drogi wojewódzkie 321 i 320. Wymienione drogi posiadają niskie parametry (w większości klasy Z, nieliczne odcinki – klasy G), uzupełniają je drogi powiatowe i gminne.

Najważniejszymi drogami doprowadzającymi ruch poprzeczny do Odry są drogi krajowe nr 5, 8, 12, 36.

Wzdłuż całej doliny Odry brak jest wykształconych tras ruchu turystycznego oraz miejsc i obiektów obsługi tego ruchu, a także oznaczonych i zapewniających ciągłą i bezpieczną jazdę ścieżek rowerowych.

9.2.3. KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Przez wrocławski węzeł kolejowy przechodzą główne linie znaczenia państwowego prowadzące ruch kolejowy:

- w kierunku północno-wschodnim i północnym: Wrocław – Oleśnica do Kluczborka (nr 143) z odgałęzieniem do Warszawy przez Ostrów Wielkopolski (nr 355) i Krotoszyna przez Milicz (nr 281) oraz linia Wrocław – Leszno – Poznań (nr 271. E-59)
- w kierunku północno-zachodnim: Wrocław – Głogów – Szczecin (nr 273, C-E 59)
- w kierunku zachodnim: Wrocław – Legnica - Gubin (nr 275, E-30) z odgałęzieniem przez Węgliniec do Zgorzelca (nr 282 i 278, E-30)
- w kierunku południowo-zachodnim i południowym (linie mało związane z Odrą): Wrocław – Wałbrzych – Jelenia Góra (nr 274) i Wrocław Kłodzko – Międzyzlesie (nr 276. C 59/2)
- w kierunku wschodnim: Wrocław – Brzeg – Opole (nr 132, E-30) i Wrocław Brochów – Opole przez Jelcz-Miłoszyce (nr 277, C-E 30) oraz znaczenia lokalnego Wrocław Sołtysowice – Jelcz-Miłoszyce (nr 292), łączące się z linią 277.

Linia nr 271 przecina główny bieg Odry we Wrocławiu na moście usytuowanym w rejonie Popowic -Osobowic, linia 143 na moście w rejonie Szczepina oraz na usytuowanym nad Kanałem Miejskim i Starą Odrą w rejonie Kleczkowa, a linia nr 273 w Brzegu Dolnym i powtórnie w Ścinawie. Linia nr 277 przecina Odrę po wschodniej stronie Wrocławia na moście zlokalizowanym w pobliżu Czernicy. Mosty kolejowe po powodzi z 1997 r. wymagają szczegółowego przeglądu, zwłaszcza przyczółki i filary.

Mimo przebiegu linii kolejowych w pobliżu doliny Odry – dotyczy to zwłaszcza linii 132 i 292-297 zlokalizowanych na wschód od Wrocławia, odpowiednio na lewym i prawym Brzegu Odry oraz linii 275 (odcinek Wrocław – Malczyce) i linii 273 (Wrocław – Głogów), są one mało wykorzystane dla obsługi terenów nadodrzańskich.

Linia nr 14 Głogów – Leszno przekraczająca rzekę Odrę na północ od stacji Głogów także w małym stopniu obsługuje przyległe tereny, a linia nr 372 Głogów – Szlichtyngowa – Góra została rozebrana.

9.2.4. KOMUNIKACJA LOTNICZA

Powiązania lotnicze – krajowe (z Warszawą) i zagraniczne (z Frankfurtem n/Menem, Monachium, Kopenhagą) zapewnia Port Lotniczy Wrocław S.A. we Wrocławiu Strachowicach. Istnieje możliwość wykorzystania dla regularnych połączeń, np. czarterowych, lotnisk i lądowisk w Szymanowie, Legnicy, Lubinie i Orsku. Występuje potrzeba budowy lotniska o podobnej funkcji w okolicach Głogowa (koło miejscowości Grodziec Mały bądź Krzekotów).

9.2.5. PRZEPRAWY MOSTOWE NA ODRZE

Przeprawy drogowe przez Odrę na drogach krajowych i wojewódzkich w większości przypadków wprowadzają ruch drogowy do centrów miast. Taka sytuacja występuje we Wrocławiu na trasie dróg krajowych nr 5 i 8 (międzynarodowych E-261 i E-67) o dużym

natężeniu ruchu (10 000 – 20 000 poj./dobę poza granicami miasta) przebiegających stycznie do ścisłego centrum przez skrajne mosty Sikorskiego (droga krajowa nr 5) i Grunwaldzki (droga krajowa nr 8), wspomagane przez położone pomiędzy nimi mosty: Pomorski, Uniwersytecki i Pokoju, a także w Ścinawie na trasie drogi krajowej nr 36 (d. 337) i Głogowie na trasie drogi krajowej nr 12 (d. 34) oraz w Oławie na drodze wojewódzkiej 452-455.

Jedynie most w Lubiążu na trasie drogi wojewódzkiej 338 jest usytuowany z dala od obszarów zurbanizowanych (korekty wymaga jednak dojazd od strony Wołowa).

Potrzeba budowy nowych mostów przez Odrę uwidacznia się najsilniej w rejonie Brzegu Dolnego (połączenie Żmigrodu i Brzegu Dolnego z Mięknią i Kałami Wrocławskimi), w rejonie Ciechanowa – Radoszyc (połączenie na trasie drogi wojewódzkiej nr 323 Góra – Rudna – Polkowice) a także we Wrocławiu na projektowanych obwodnicach: autostradowej i śródmiejskiej. Korekta układu drogowego w rejonie Głogowa, na drodze krajowej nr 12 (d. 34); w Ścinawie, na drodze krajowej nr 36 (d. 337) i Oławie, na drodze wojewódzkiej 452-455, wymaga także budowy nowych przepraw mostowych.

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE
 Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Odry - **Diagnoza stanu**

WYKAZ MOSTÓW - ODRA ŚRODKOWA

L.p.	Miejscowość	km	Rodzaj mostu i konstrukcji	Liczba prześleł		Szerokość prześła		Rzędna spodu konstrukcji NN	Wodowskaz	Stany wody [m]		Prześwit [m]		Uwagi
				Ogółem	Żeglow.	Całkowita [m]	Żeglowna [m]			NPP	NWŻ	NPP	NWŻ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Lipki	206,9	drogowy stalowy	1	1	–	9,6	134,47	Lipki śluza dolna	1,7	4,6	6,35	3,84	nad dolną głową śluzy
2.	Oława	0,7	drogowy stalowy	1	1	–	18	133,75	Oława śluza górna	5,37	6,95	5,63	4,05	na kanale śluzy Oława
3.	Oława	216,1 2,0	drogowy żelbetowy	1	1	–	9,6	132,16	Oława śluza dolna	0,45	4,95	8,46	4,46	nad dolną głową śluzy
4.	Oława	216,4	drogowy stalowy	2	1	40,9	20	131,34	Oława śluza dolna	0,46	4,95	7,85	3,72	rzeka Odra
5.	Ratowice	227,9	drogowy stalowy	1	1	–	9,6	127,56	Ratowice śluza dolna	2,5	5,00	6,46	3,96	nad dolną głową śluzy
6.	Czernica	230,7	kolejowy stalowy	1	1	82,6	32	127,85	Janowice śluza górna	6,4	8,40	6,75	4,55	rzeka Odra
7.	Janowice	232,7 0,7	drogowy żelbetowy	1	1	–	9,6	124,97	Janowice śluza dolna	3	5,70	7,27	4,56	nad dolną głową śluzy
8.	Janowice	232,5 0,8	drogowy żelbetowy	1	1	–	12	125,16	Janowice śluza dolna	3	5,70	7,46	4,75	nad dolną głową śluzy
9.	Gajków	2,3	drogowy stalowy	1	1	–	21	125,03	Janowice śluza dolna	3	5,70	7,33	4,62	na kanale śluzy Janowice
10.	Kamieniec	4,1	drogowy stalowy	1	1	–	21	125,05	Janowice śluza dolna	3	5,70	7,35	4,64	na kanale śluzy Janowice

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE
 Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Odry - **Diagnoza stanu**

KANAŁ ŻEGLOWNY (SZLAK GŁÓWNY)														
11.	Rurociąg	0,6	rurociąg wodny drewniano-stalowy	1	1	–	9,6	119,58	Bartoszewice śluza dolna	3,41	–	4,98	–	nad dolną głową śluzy
12.	Swojczycki "Chrobrego"	2,4	drogowy żelbetowy	1	1	48,2	23,6	120,54	Bartoszewice śluza dolna	3,41	–	5,94	–	
13.	Mosty Jagiellońskie	I 5,3 II 5,35	drogowy żelbetowy	1	1	–	9,6	119,7	Zacisze śluza dolna	I 2,92 II 2,92	3,60 3,60	7,4 7,92	6,73 7,25	
14.	Warszawski	6,6	drogowy stalowo-żelbetowy	1	1	54	25	118,37	Zacisze śluza dolna	2,92	3,61	6,07	5,39	
15.	Oleśnicki Kolejowy	6,9	kolejowy stalowy	1	1	45,5	29	118,1	Zacisze śluza dolna	2,92	3,60	5,8	5,13	
16.	Trzebnicki	8,4	drogowy stalowy	1	1	51,7	28	117,96	Różanka śluza górna	6,32	6,6	5,66	5,38	
17.	Osobowicki	9	drogowy żelbetowy	1	1	21	9,6	118,35	Różanka śluza górna	6,32	6,6	6,05	5,77	
18.	zamknięcia wrót - segment	9,02	segmentowy stalowy	1	1	–	9,6	117,45	Różanka śluza górna	6,32	6,6	5,15	4,87	
19.	"Poznański"	255,8	kolejowy stalowy	2	1	60	44	119,87	Rędzin śluza górna	5,14	6,2	9,87	7,79	
20.	Rędzin śluza	260,7	drogowy stalowy	1	1	–	12	117,63	Rędzin śluza górna	5,14	6,2	7,63	6,64	nad górną głową śl. I
21.	Rędzin śluza	260,7	drogowy stalowy	1	1	–	12	116,57	Rędzin śluza górna	5,14	6,2	6,57	5,58	nad górną głową śl. II
ODRA ŚRÓDMIEJSKA														
22.	Rurociąg	247,8	rurociąg gazowy stalowy	1	1	–	50	131,28	Szczytniki śluza górna	7,55	8,90	15,90	13,80	filary poza korytem
23.	Kładka dla pieszych	249	kładka żelbetowa	1	1	–	50	124,76	Szczytniki śluza górna	7,55	8,90	9,05	5,55	filary poza korytem
24.	"Grunwaldzki"	250,5	drogowy stalowy	1	1	–	33	120,25	Szczytniki śluza górna	7,55	8,90	4,6	3,72	filary poza korytem

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Odry - **Diagnoza stanu**

25.	"Pokoju"	250,8	drogowy żelbetowy	3	1	31,5	16	119,65	Szczytniki śluza górna	7,55	8,90	4	2,98	rzeka Odra
26.	"Piaskowy"	251,6	drogowy stalowy	1	1	28,1	12	118,28	Szczytniki śluza górna	7,55	8,90	2,63	1,84	Odra Południowa
27.	"Tumski"	0,2	drogowy stalowy	2	2	23,5	15	119,1	Szczytniki śluza górna	7,55	8,90	3,45	2,70	Odra Północna
28.	Uniwersytecki	252,0	drogowy stalowy	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Odra Północna Południowa
29.	„Pomorskie”	252,2	drogowe kamienne stalowe	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Odra Północna Południowa
30.	"Mieszczkański"	II 1,8 I 1,75	drogowy stalowy	2	1	27,7	17	116,49	Miejska śluza dolna	1,85 1,85	4,20 4,20	6,49	3,93	Odra Północna
31.	"Sikorskiego"	252,8	drogowy stalowy	2	1	44,5	25	116,67	Miejska śluza dolna	1,85	4,20	6,57	3,99	
32.	Kolejowy	254,3	kolejowy stalowy	4	1	28,3	14	118	Miejska śluza dolna	1,85	4,20	8	5,63	
STARA ODRA I KANAŁ MIEJSKI														
33.	Zwierzyniecki	1	drogowy stalowy	1	1	57,7	39	118,67	Szczytniki śluza dolna	5,57	7,35	5,02	3,39	Stara Odra
34.	"Szczytnicki"	1,7	drogowy żelbetowy	3	1	22,5	18	118,63	Szczytniki śluza dolna	5,57	7,35	4,98	3,70	Stara Odra
35.	Wrota powodziowe	3,3	drogowy stalowy	1	1	-	10	117,99	Miejska śluza górna	5,49	6,05	4,34	3,80	Kanał Miejski
36.	"Warszawski"	3,8	drogowy żelbetowy	1	1	20,6	15	117,92	Miejska śluza górna	5,49	6,05	4,27	3,71	Kanał Miejski
37.	Kolejowy Oleśnicki	4,1	kolejowy stalowy	1	1	18	18	118,74	Miejska śluza górna	5,49	6,05	5,09	4,53	Kanał Miejski
38.	"Trzebnicki"	5,4	drogowy stalowy	1	1	22,7	17	117,82	Miejska śluza górna	5,49	6,05	4,17	3,61	Kanał Miejski
39.	"Osobowicki"	6	drogowy żelbetowy	1	1	20,1	18	118,02	Miejska śluza górna	5,49	6,05	4,37	3,81	Kanał Miejski

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE
 Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Odry - **Diagnoza stanu**

ODRA ŚRODKOWA														
L.p.	Miejscowość	km	Rodzaj mostu i konstrukcji	Liczba przęseł		Szerokość przęsła		Rzędna spodu konstrukcji NN	Wodowskaz	Stany wody [m]		Prześwit [m]		Uwagi
				Ogółem	Żeglów.	Całkowita [m]	Żeglowna [m]			SW	NWŻ	SW	NWŻ	
40.	Brzeg Dolny	283,1	rurociąg gazowy stalowy	1	1	–	–	111,22	Brzeg Dolny	2,43	5,30	9,54	6,76	filary poza korytem
41.	Brzeg Dolny	283,2	kolejowy stalowy	2	1	71	25	110,48	Brzeg Dolny	2,43	65,30	8,83	5,21	
42.	Lubiąż	309,9	drogowy żelbetowy	2	1	60	30	103,8	Malczyce	2,61	4,80	8,64	6,23	
43.	Ścinawa	331,6	kolejowy stalowy	2	1	71	35	96,12	Ścinawa	2,61	4,8	6,58	4,39	
44.	Ścinawa	331,9	drogowy stalowy	2	1	86	45	95,66	Ścinawa	2,61	4,8	6,20	4,01	
45.	Głogów	392,9	drogowy stalowy	1	1	75	40	78,5	Głogów	2,88	4,85	6,80	4,83	
46.	Głogów	393,3	kolejowy stalowy	1	1	69	40	77,47	Głogów	2,88	4,85	5,89	3,9	

9.2.6. ŻEGLUGA, TRANSPORT WODNY

Rzeka Odra jest drogą wodną od czasów najdawniejszych. W czasach średniowiecznych żegluga na Odrze przyczyniła się do rozwoju miast nadodrzańskich. We Wrocławiu w XIII wieku na Kępie Mieszczańskiej istniały już składy rzeczne. Nowoczesna trasa żeglugowa i porty zaczęły powstawać w XIX i XX wieku. Rozwojowi żeglugi sprzyja położenie i zagospodarowanie Nadodrza. Jest to obszar dobrze zurbanizowany z rozwiniętą sferą produkcyjną. Oś Odry łączy aglomeracje miejskie : katowicką, opolską, wrocławską, legnicko-głogowską, zielonogórską i szczecińską. Tworzy powiązania międzyregionalne i międzynarodowe. Odra na odcinku poniżej włączenia Nysy Łużyckiej jest rzeką graniczną. Poprzez kanały Odra – Hawela i Odra – Szprewa możliwe jest połączenie z zachodnioeuropejskim systemem żeglugowym. Istnieje też projekt połączenia Odry kanałem z Wagiem (Słowacja), a przez Wag z Dunajem. Oś Odry jest więc ważną osią komunikacyjną.

9.2.6.1. Obsługa i zaplecze techniczne żeglugi śródlądowej

Przystosowanie Odry do celów żeglugowych przebiegało etapowo od regulacji koryta do skanalizowania Odry na odcinku Kędzierzyn Koźle – Brzeg Dolny i trwało od roku 1874 do roku 1958. Na odcinku skanalizowanym głębokość tranzytowa gwarantowana wynosi 1,80 m, a gabaryty barek ograniczone są wymiarami śluz wynoszącymi 9,6 x 187,0 m. Odcinek Odry swobodnie płynącej poniżej Brzegu Dolnego limitowany jest głębokością tranzytową 1,30 m utrzymywaną przez 270 dni w roku z gwarancją 85% w roku średnim. W roku suchym ta głębokość utrzymywana jest w ciągu kilku miesięcy, a nawet tylko przez miesiąc na skutek erozji dna poniżej Brzegu Dolnego.

ISTNIEJĄCE BUDOWLE HYDROTECHNICZNE NA ODRZE

Lp.	Stopień piętrzący	Lokalizacja Odry km	Jaz /typ	Śluza	Elektrownia	Stan techniczny
1	2	3	4	5	6	7
1	Lipki	206,78	klapowy	180x9,60		dobry
2	Oława	213,3	stały	186x9,60+49,7x9,60		bardzo zły
3	Ratowice	227,4	klapowy	180x9,60		bardzo dobry
4	Janowice	232,3	sektorowy	3x (190x9,60)	elektrownia mocy 2x550=1100 kW	niezadowolający
5	Opatowice	245,03	sektorowy	66,85x9,60		brak danych
6	Węzeł Śródmiejski Górny (jaz Macieja)	251,7 Odra Południowa	stały nieużytkowany, modernizowany	55,0x7,60 (Piaskowa)		dobry
7	Węzeł Śródmiejski Dolny	252,2 Odra Południowa	zasuwowy	56,0x5,20 (Mieszczańska)	2 elektrownie mocy = 2x500=1000 kW i 4830 kW	Śluza Mieszczańska po remoncie, pozostałe obiekty. stan średni
8	Rędzin	260,7	zasuwowo- segmentowy	220x12,00 223x12,10		dobry
9	Brzeg Dolny	284,7	zasuwowo-klapowy	223x12,10	elektrownia mocy 4x2430=9270 kW	zły
Kanał żeglugowy tranzytowy						
10	Bartoszewice	244,9	stały+segmentowy	180x9,60		zły
11	Zacisze	249,1	próg betonowy	166,88x9,60		dobry
12	Różanka	253,3	sektorowy	185x9,60 modern.		dobry +

Kanał żeglugowy śródmiejski						
13	Szczytniki	250	stały-przebudowany	48x9,60		Bardzo dobry
14	Psie Pole (Miejski)	252,3	iglicowy	44,2x9,60		dobry

Odcinek skanalizowany uregulowany jest za pomocą ostróg podprądowych. Łuki trasy żeglugowej mają promienie $R - 400 - 3000$ m. Szerokość koryta wynosi na poziomie dna 33 – 100 m.

Odcinek Odry swobodnie płynącej od Brzegu Dolnego do ujścia Nysy Łużyckiej w km 542,4 o długości 261 km uregulowany jest również za pomocą ostróg podprądowych. Na dużych odcinkach są one zniszczone i nie spełniają swojej roli regulacyjnej. Rzeka zasilana jest ze zbiorników retencyjnych. Erozja dna powoduje wcięcia się rzeki o ponad 2 m. Spowodowane to jest zatrzymaniem rumowiska niesionego przez rzekę na stopniu wodnym w Brzegu Dolnym i wymywaniem dna rzeki.

9.2.6.1.A. Porty ogólnodostępne

Na terenie województwa dolnośląskiego zlokalizowane są następujące porty :

- Port w Oławie
- Port Miejski we Wrocławiu
- Port Popowice we Wrocławiu
- Port Malczyce
- Port w Ścinawie
- Port Katedralny w Głogowie

Port w Oławie

Port wybudowano w latach 1917 – 1918 w 215,0 km biegu Odry. Basen portowy położony jest nad górnym kanałem służy pociągowej na lewym brzegu rzeki. Basen ma długość 130,0 m, szerokość 16,0 m. Powierzchnia portu wynosi 16,0 ha, a obszar wodny 1,3 ha, długość nabrzeża 130 m. Port połączony jest torami kolejowymi ze stacją PKP. Obecnie port jest nieczynny. Właścicielem terenu jest osoba prywatna – pan Marek Gąsiorowski.

Port Miejski we Wrocławiu

Port usytuowany jest na Odrze Dolnej z kanałem wejściowym na prawym brzegu w km 250,0. Zbudowano go w latach 1872 – 76. Ma jeden basen poza korytem rzeki, równoległy do koryta rzeki. Ma pełne zaplecze techniczne dla obsługi statków i socjalne dla obsługi załóg. 5 torów dojazdowych łączy port z siecią PKP. Sieć dróg wewnętrznych powiązana jest z ulicą Kleczkowską.

Powierzchnia portu – 192 811 m²

W tym obszar wodny – 43 490 m²

Długość nabrzeża ogółem – 2 156 m²

Powierzchnia magazynowa – 13 100 m²

Powierzchnia placów składowych – 11 000 m²

Zdolność przeładunkowa – 1 000 000 do 2 000 000 ton rocznie w zależności od rodzaju masy towarowej.

Stan techniczny jest nieodpowiedni. Na skutek 100 letniego użytkowania część obiektów portowych jest zdekapitalizowana. Port nie ma możliwości rozbudowy dla utworzenia składów kontenerowych, czego wymaga nowoczesny transport wodny. Część placów i składowisk dzierżawiona jest dla ładunków transportowanych koleją i samochodami.

Właścicielami i użytkownikami terenu są „Odratrans” S.A., Zespół Elektrociepłowni Wrocław S.A. Odratrans – Porty Sp. z o.o.

Port Popowice

Port położony jest w 256,2 km rzeki Odry na lewym brzegu. Wybudowany został w latach 1911 – 1914. Ma jeden basen o nabrzeżach skarpowych. Teren portu ma połączenie z siecią PKP.

Powierzchnia portu – 82 684 m²

W tym wody – 15 725 m²

Długość nabrzeży :

Ogółem – 851 m²

Powierzchnia magazynów – 4050 m²

Powierzchnia placów składowych – 14 150 m²

Zdolność przeładunkowa – od 600 000 ton do 1 200 000 ton rocznie.

Stan techniczny niezadowalający. Obiekty i urządzenia portowe wymagają remontu kapitalnego i modernizacji.

Właścicielami i użytkownikami portu są : „Odratrans” S.A., Odratrans S.A. Skład Celny, Odratrans – Porty Sp. z o.o., Odratrans i Spółka – Agencja Celna i Spedycyjna, Odratrans Stocznia Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Prebex Sp. z o.o., Jarenimo Martins – Dystrybucja Sp. z o.o.

Port Malczyce

Port został zbudowany w latach 1878 – 1914, rozbudowany w latach 1910 – 1914, modernizowany i rozbudowywany w latach 1977 – 1979 i 1980 – 1981. Zlokalizowany jest na lewym brzegu Odry w 304,8 km biegu. Kanał wejściowy prowadzi do 2 basenów - I drobnicowy o nabrzeżach skarpowych i na estakadzie, II dla ładunków masowych, z jednym nabrzeżem stalowym, pionowym i nabrzeżem naturalnym. Kanał wejściowy ma 300 m długości. Na lewym brzegu znajduje się wejście do basenów warsztatów stoczniowych z pochylnią. Stan techniczny jest niezadowalający, erozja dna rzeki utrudnia żeglugę.

Obszar portu ogółem – 12 560 m² ,w tym wody – 9 570 m²

Nabrzeża długości – 1754 m

Port jest obecnie własnością gminy Malczyce, dzierżawiony i użytkowany przez PBH – „Odra – 2”.

Port Ścinawa

Port Ścinawa zlokalizowany jest w km 332,10 rzeki Odry na lewym brzegu. Posiada 2 baseny przedzielone drogą Lubin – Ścinawa – Wińsko. Basen miejski ma pow. 0,63 ha i ma nabrzeże przeładunkowe o długości 100 m, drugi basen ma pow. 3,43 ha i nabrzeża o długości 300 m oraz bocznice kolejową. Właścicielem jest Urząd Gminy Ścinawa, dzierżawcą Przedsiębiorstwo transportowo – Spedycyjne ‘Cement’ SA Warszawa Stacja Przesypowa Cementu i wapna. Port nie posiada odpowiednich urządzeń portowych. Zbudowany w 1898 r. w latach siedemdziesiątych został wyposażony w stacją przesypową cementu.

Port Katedralny „Głogów” w Głogowie

Zlokalizowany w 393 km rzeki Odry na prawym brzegu rzeki. Posiada 1 basen o powierzchni 0,80 ha, nabrzeża pionowe długości 400 m, place składowe o pow. 4000 m². Możliwości przeładunkowe portu wynoszą 180 tys. ton. Właścicielem portu jest Urząd Miasta Głogów, dzierżawcą i użytkownikiem „Konpasz” Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe Sp. z o.o. prowadzące wydobycie kruszywa z rzeki.

9.2.6.1.B. Porty zakładowe

Mpwik Wrocław – port wyładunkowy

Port zlokalizowany jest w 250,4 km Odry, na lewym jej brzegu przy ujściu Oławy. Został zbudowany w 1842 roku dla wyładunku węgla. Obsługiwał zakład wodociągowy Na Grobli.

Basen o powierzchni 4 500 m² o głębokości 1,5 m.

Nabrzeża długości 304 m. Nabrzeża są skarpowe, brukowane.

Port nie posiada urządzeń portowych, tylko tereny składowe dla Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji. Prowadzono wyładunek węgla, piasku i żwiru za pomocą żurawi samochodowych. Obecnie nabrzeża są nieeksploatowane.

Port Kozanów we Wrocławiu

Na terenie Wrocławia w km 258,20 istnieje nie użytkowany port dawniej użytkowany przez wojska radzieckie. Wymaga prac remontowych i modernizacyjnych.

Port zimowy w Głogowie

Zlokalizowany jest w 395,0 km rzeki na lewym brzegu. Basen portowy ma powierzchnię 1,37 ha i nabrzeża pionowe długości 568 m. Możliwości przeładunkowe portu wynoszą 50 tys. ton. Właścicielem portu jest Przedsiębiorstwa Budownictwa Hydrotechnicznego „Odra 2”. Wykorzystywany jest głównie do prac remontowych.

9.2.6.1.C. Porty przemysłowe, załadownie, przeładownie, nabrzeża

Załadownia Pogalewo Wielkie (górne)

Zlokalizowana na 293,4 km Odry, na prawym brzegu. Nabrzeże wysokowodne ma długość 80 m, służyło transportowi ceramiki i wyładunkowi węgla. Załadownia obecnie została przejęta przez gminę Brzeg Dolny i jest zniszczona i nie użytkowana.

Przeładownia Elektrociepłowni Wrocław

Zlokalizowana w Kanale Miejskim w rejonie ulicy Łowieckiej. Nabrzeże ma długość 220 m. Plac składowy ma 54 000 m². Przeładownia zaopatrywana jest wyłącznie transportem wodnym i zaopatruje elektrownię w węgiel.

Przeładownia kruszywa na Kanale Miejskim we Wrocławiu

Zlokalizowana w km 2,60 w rejonie ul. Rychtańskiej, przeznaczona do przeładunku kruszywa budowlanego. Nabrzeża tzw. żwirowe są pionowe, betonowe o długości 90 m. Plac składowy ma powierzchnię 1 000 m².

Przeładownie w Kanale Żeglugowym we Wrocławiu

Znajdują się tu przeładownie w km 1,10 w rejonie ul. Betonowej 1 (nabrzeże pionowe 90 m), w km 3,45 w rejonie ul. Kwidzyńskiej (nabrzeże pionowe 80 m). Nabrzeża te są mało wykorzystywane.

Nabrzeże przeładunkowe w Urazie

Zlokalizowane w km 275,20, na prawym brzegu Odry. Obecnie nie użytkowane.

Nabrzeża przeładunkowe w Malczycach

Dwa nieczynne nabrzeża zlokalizowane w km 305,5 i 306,0 należące uprzednio do Cukrowni Malczyce i Fabryki Celulozy w Malczycach.

Port w Głogowie

Zlokalizowany w km 391,5 rz. Odry przy ujściu rzeki Rudnej. Dawniej użytkowany przez Zakłady Maszyn Budowlanych. Wyposażony w pochylnie, nabrzeża i obrotnicę.

Nabrzeże przeładunkowe w Głogowie

Zlokalizowane w km 392,3 rz. Odry. Czynne nabrzeże długości 60 m. użytkowane do rozładunku kruszywa do budowy podszadek w wyeksploatowanych szybach zagłębia miedziowego.

9.2.6.1.D. Zimowiska i schroniska rzeczne

Portami zimowymi i schroniskami są wszystkie porty handlowe i przemysłowe, stare koryta rzek, ujścia dopływów i kanałów do tego dostosowane. Mają zapewnić statkom dogodny postój zabezpieczający przed pochodem lodów i wielką wodą. Nie powinny być oddalone więcej niż 100 km od siebie.

W województwie dolnośląskim są to zimowiska Osobowice I i Osobowice II, Wrocław – porty, Malczyce – port, Rędzin i Brzeg Dolny poszerzenia śluzowe, Głogów – porty.

Zimowisko Osobowice I zlokalizowane jest w 257,0 km rzeki i mieści około 150 barek, a zimowisko Osobowice II zlokalizowane w 259,0 km rzeki mieści 180 barek. Obecnie stoją tam barki wycofane z eksploatacji. W okresie zimowym prowadzi się na zimowiskach remonty i konserwację barek.

9.2.6.1.E. Stocznie i bazy remontowe

Na terenie Wrocławia działały dwie stocznie rzeczne, które zostały zlikwidowane. Remontowa stocznia rzeczna w Malczycach również nie działa. Czynna jest natomiast baza remontowa Wrocław – Osobowice Odratrans Sp. z o.o.

Odratrans Stocznia

Stocznia znajduje się przy ul. Długiej 27.

Powierzchnia stoczni wynosi 154 000 m²

Powierzchnia obiektów produkcyjnych 30 010 m²

9.2.6.1.F. Przedsiębiorstwa żeglugowe

Na szlaku Odry działają przedsiębiorstwa żeglugowe :

1. „Odratrans” S.A.
2. P.Ż. „Navatrans” S.A.
3. Żegluga Bydgoska i Żegluga Szczecińska poza województwem dolnośląskim.

Odratrans” S.A.

Siedzibą spółki „Odratrans” S.A. jest Wrocław, ul. Kleczkowska 50. Jest właścicielem portów Popowice i Miejskiego oraz największym przewoźnikiem dolnośląskim. Dla obsługi i użytkowania portów powołano spółkę Odratrans – Porty Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu ul. Białowieska 1. W ramach portów działa Agencja Celna i Spedycyjna – Odratrans Wrocław ul. Białowieska 1.

Rodzaje działalności spółki :

- krajowe przewozy ładunków (70 – 75% ogółu przewozów), w tym :

węgiel na trasie Śląsk – Wrocław EC

węgiel i ruda na trasie Śląsk – porty morskie

kruszywo w rejonie Wrocławia, Opola i Szczecina

ładunki różne w rejonie Szczecina

drobnica, przewozy specjalne

- zagraniczne przewozy ładunków (ok.25 – 30% przewozów ogółem), w tym :

węgiel na trasie Szczecin – Berlin, Cigacice – Berlin

kruszywo na Odrze Środkowej i Dolnej

pyły, nawozy, pasze, złom, ładunki specjalne i inne

- usługi portowe, w tym :

przeładunki węgla dla EC Wrocław w Gliwicach i Kędzierzynie Koźlu

przeładunki węgla eksportowego w Cigacicach

przeładunki kruszyw i innych towarów we Wrocławiu i Szczecinie

- wynajem i dzierżawa majątku, w tym :

wydzierżawianie zaplecza remontowego oraz infrastruktury portowej

wydzierżawianie barek

- działania wspierające transport wodny, w tym :

roboty pogłębiarskie na Odrze

roboty hydrotechniczne (w tym usuwanie skutków powodzi)

przewozy technologiczne dla firm hydrotechnicznych

- usługi celne

- usługi transportu samochodowego i inne

W ramach spółek zależnych prowadzona jest następująca działalność :

Agencja Celna we Wrocławiu – obsługa transportu międzynarodowego, usługi spedycji międzynarodowej,

Odratrans – Porty we Wrocławiu – przeładunek, składowanie i magazynowanie towarów,

Odratrans Stocznia we Wrocławiu – remont i modernizacja statków, usługi remontowe i inne związane z konstrukcjami stalowymi.

9.2.6.1.G. Przedsiębiorstwa związane z rzeką Odrą i gospodarką wodną.

Na terenie województwa dolnośląskiego działa wiele przedsiębiorstw związanych z rzeką Odrą, żeglugą i gospodarką wodną. Są to między innymi:

– „Konpasz” Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe Sp. z o.o Wrocław, ul. Mazowiecka 17

Działalność przedsiębiorstwa polega na pogłębianiu, udrażnianiu i regulacji koryta Odry oraz sprzedaży kruszywa. Posiada dzierżawione zakłady we Wrocławiu i Głogowie.

– Przedsiębiorstwo Eksploatacji Usługowo – Handlowe Krusz – Port Sp. z o.o. Wrocław, ul. Białowieska 1

Działalność jak spółka „Konpasz”

– Przedsiębiorstwo Budownictwa Hydrotechnicznego „Odra II” Wrocław, ul. Pasterska 2

Prowadzi działalność w zakresie budowy i remontów obiektów hydrotechnicznych, osłony przeciwpowodziowej, obronności kraju.

– Przedsiębiorstwo Inżynierii i Hydrotechniki „Tan” S.A. Wrocław ul. Irysowa 9

„Tan” prowadzi kompleksową obsługę inwestycji i remontów obiektów hydrotechnicznych i inżynierskich, transport lądowy i rzeczny, roboty podwodne i regulacyjne.

– Przedsiębiorstwo Budownictwa Wodno – Inżynierskiego Wrocław, ul. Jana Kochanowskiego 916

Wykonuje budowle hydrotechniczne, roboty katarowe, ziemne, regulacyjne.

9.2.6.2. Przewozy towarowe

Przewozy ładunków przez żeglugę śródlądową było znacznie większe w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. Spadek przewozów towarowych związany jest ze:

– zmianami w sytuacji gospodarczej, w tym w przemyśle, co zmniejszyło ilość towarów szczególnie masowych,

– zmniejszeniem ilości sprawnego taboru z powodu braku funduszy na remonty i zakup barek,

– suszą hydrologiczną w długich okresach,

– pogorszeniem warunków hydrologicznych na rzece Odrze. Dotyczy to głównie erozji dna rzeki Odry poniżej stopnia Brzeg Dolny. Obniżenie średnie na odcinku Brzeg Dolny, Malczyce, Ścinawa wynosiło 1,55 m i rośnie z dynamiką 5 cm rocznie. Na skutek obniżenia się rzeki poniżej stopnia, obniża się poziom zwierciadła wody w Odrze. Postępuje zawężenie koryta rzeczno spowodowane wcinaniem się koryta w ily mioceńskie, co utrudnia żeglugę.

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Odry - **Diagnoza stanu**

Przewozy towarowe w Polsce w 1000 t (wg Mariana Miłkowskiego „Odra i żegluga” Gospodarka Wodna nr 3/2000):

1980 r – 22247, 1990 r – 9795, 1994 r – 10115, 1995 r – 9306, 1996 – 9000, 1997 r – 9340

PRZEŁADUNKI TOWARÓW W PORTACH WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W 1000 t

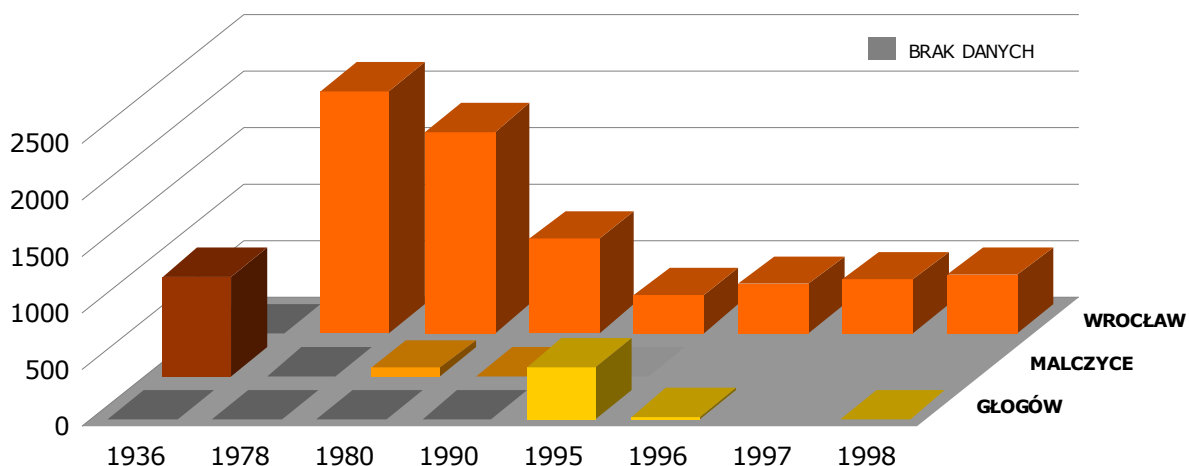
9.2.6.2.A. Port	Rok/ rekord	1980	1990	1995	1996	1997	1998
Wrocław – oba porty	1978 – 2135	1773	831	330	432	467	510
Malczyce	1936 – 882	73	15,5	0	-	-	-
Głogów	1994 - 584	-	-	455	15	-	1

Wg M. Miłkowskiego „Gospodarka Wodna” nr 3/2000

Głogów po przerwie uruchomiony w 1982 r przeładował 7600 t miedzi, w 1983 r – 10000 t i w 1989 r – 8200 t, nieczynny w latach 1990 – 1991, w 1992 przeładował 14,4 tys. t, w 1993 r – 245,5 tys. t, w 1994 r – 584,4 a w 1995 r – 454,6 tys. t.

Po dużych spadkach w transporcie wodnym i przeładunkach obecnie następuje poprawa i stabilizacja przewozów.

PRZEŁADUNKI TOWARÓW W PORTACH WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W 1000 TON

NATĘŻENIE RUCHU ŻEGLUGOWEGO NA ODRZE – LICZBA STATKÓW PRZEŚLIZOWANYCH

Rodzaj statku		Janowice km 232,4			Brzeg Dolny km 281,6		
		1996	1997	1998	1996	1997	1998
Handlowe	W górę	1391	1827	1760	195	212	343
	W dół	1420	1813	1731	198	178	321
Inne	W górę	798	1106	1082	145	144	284
	W dół	795	1106	1056	133	131	271

Wg M. Miłkowskiego „Gospodarka Wodna” nr 3/2000

9.2.6.3. Tabor żeglugowy

Główny tabor eksploatowany na rzece Odrze to zestaw „Tur” i „Bizon” oraz barka motorowa BM – 500. Zestaw „Tur” składa się z pchacza i barki pchanej BP – 400, zestaw „Bizon” składa się z pchacza i barki pchanej BP – 500. Długość zestawu „Tur” – 91,0 m, zestawu „Bizon” – 112,0 m.

ZAEWIDENCJONOWANY TABOR W 1998 r.

Tabor zaewidencjonowany	szt.	%	w tys. ton wg mierzonych	%
Polska ogółem	667	100	335,9	100
- barki pchane	512	77	263,9	76
- barki motorowe	155	23	72,0	24
Odratrans ogółem	318	48	156,4	47
- barki pchane	262	39	130,1	39
- barki motorowe	56	8	26,3	8
Żegluga Bydgoska ogółem	148	22	67,9	20
- barki pchane	93	11	42,3	13

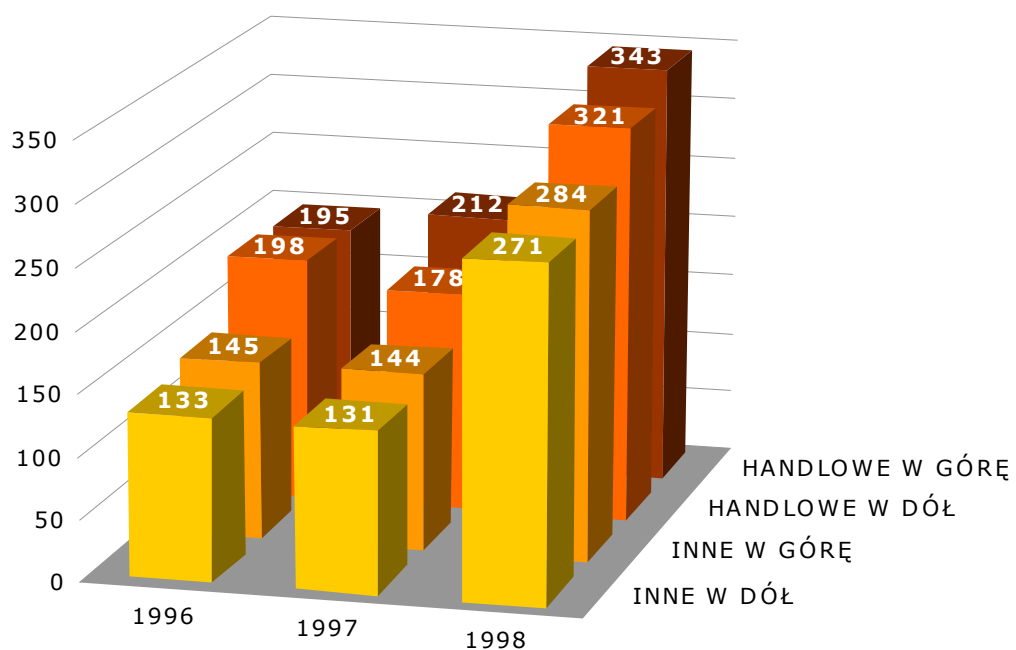
Struktura wiekowa floty, stopień jej dekapitalizacji i konieczność dostosowania jej do rygorystycznych wymagań technicznych w krajach Europy Zachodniej stwarza konieczność ponoszenia dużych wydatków na modernizację i odbudowę taboru pływającego. Flota musi uzyskiwać co 5 lat odnowę klasy Polskiego Rejestru Statków.

9.2.6.4. Przedsiębiorstwa związane z żeglugą i budownictwem hydrotechnicznym

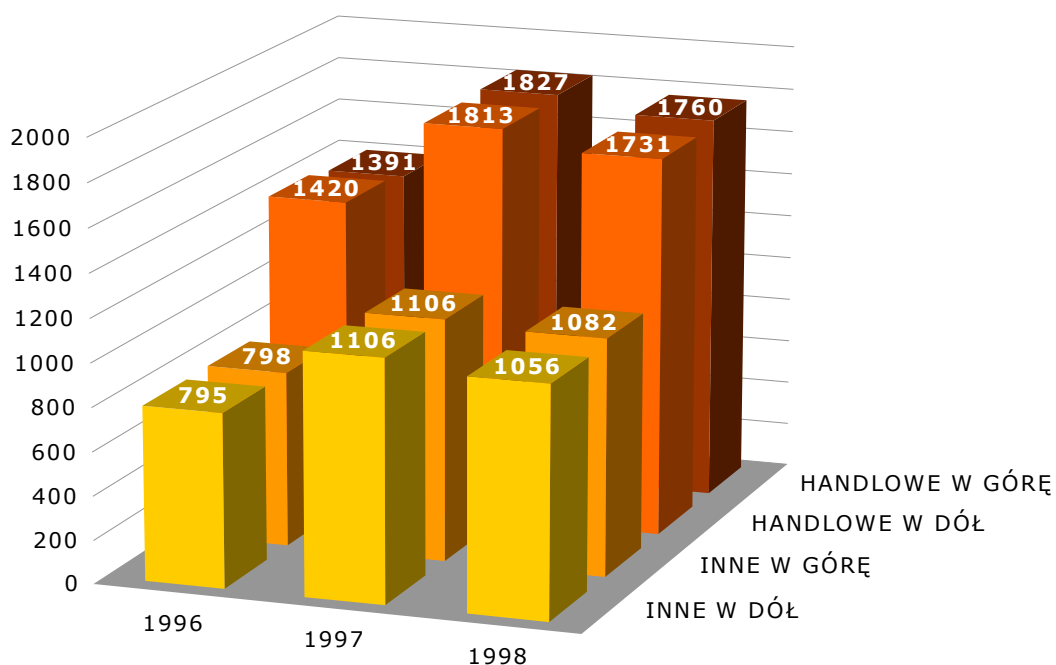
Na terenie województwa dolnośląskiego działa wiele przedsiębiorstw związanych z rzeką Odrą, żeglugą i gospodarką wodną. Są to między innymi:

- „Konpasz” Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe Sp. z o o Wrocław, ul. Mazowiecka 17
Działalność przedsiębiorstwa polega na pogłębianiu, udrażnianiu i regulacji koryta Odry oraz sprzedaży kruszywa. Posiada dzierżawione zakłady we Wrocławiu i Głogowie.
- Przedsiębiorstwo Eksploatacji Usługowo – Handlowe Krusz – Port Sp. z.o.o. Wrocław, ul. Białowieska 1
Działalność jak spółka „Konpasz”
- Przedsiębiorstwo Budownictwa Hydrotechnicznego „Odra II” Wrocław, ul. Pasterska 2
Prowadzi działalność w zakresie budowy i remontów obiektów hydrotechnicznych, osłony przeciwpowodziowej, obronności kraju.
- Przedsiębiorstwo Inżynierii i Hydrotechniki „Tan” S.A. Wrocław, ul. Irysowa 9
„Tan” prowadzi kompleksową obsługę inwestycji i remontów obiektów hydrotechnicznych i inżynierskich, transport lądowy i rzeczny, roboty podwodne i regulacyjne.
- Przedsiębiorstwo Budownictwa Wodno – Inżynierskiego Wrocław, ul. Jana Kochanowskiego 916
Wykonuje budowle hydrotechniczne, roboty katarowe, ziemne, regulacyjne.

**NATĘŻENIE RUCHU ŻEGLUGOWEGO NA ODRZE - liczba statków
prześluzowanych
BRZEG DOLNY KM 281,6**

**NATĘŻENIE RUCHU ŻEGLUGOWEGO NA ODRZE - liczba statków prześluzowanych
JANOWICE KM 232,4**

9.2.6.5. Instytucje związane z żeglugą

9.2.6.5.A. Jednostki administracji państwowej

Całością spraw dotyczących gospodarki wodnej w obrębie Dorzecza Górnej i Środkowej Odry zajmuje się Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Do jego zadań należy bilansowanie, programowanie, ustalanie warunków korzystania i ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych a także koordynację przedsięwzięć gospodarki wodnej i opiniowanie inwestycji mających wpływ na gospodarkę wodną w Dorzeczu Górnej i Środkowej Odry. Do zadań RZGW należy również programowanie rozwoju, zabudowę i utrzymanie śródlądowych wód powierzchniowych z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i ochrony przed powodzią. Administruje i utrzymuje w gotowości eksploatacyjnej obiekty hydrotechniczne i urządzenia wodne Odry i Bystrzycy oraz utrzymuje szlak żeglugowy.

We Wrocławiu znajduje się baza Oddziału Konserwacyjno – Remontowego.

Organem administracji państwowej w zakresie całokształtu nadzoru żeglugi śródlądowej są Inspektoraty Żeglugi Śródlądowej. Inspektorat we Wrocławiu obejmuje swoim działaniem obszar wód od ujścia Nysy Kłodzkiej do Odry, od ujścia Nysy Łużyckiej do Odry. Inspektorat nadzoruje statki, szlak żeglowny, prowadzi rejestrację statków i dopuszcza je do ruchu. Siedziba IŻŚ mieści się we Wrocławiu przy ul. Kleczkowskiej 50.

Polski Rejestr Statków jest instytucją klasyfikacyjną. Celem działalności jest kompleks problemów związanych z bezpieczeństwem statku, jego załogi i przewożonego towaru, jak również ochrona środowiska. Wydaje certyfikaty i prowadzi rejestr statków morskich, śródlądowych i jachtów polskich oraz z upoważnienia innych państw dla statków pływających pod ich banderami. We Wrocławiu, przy ulicy Wita Stwosza 28 znajduje się placówka Polskiego Rejestru Statków.

9.2.6.5.B. Szkolnictwo wyższe i instytucje resortowe

W obszarze województwa dolnośląskiego prowadzi działalność naukową i techniczną w dziedzinie gospodarki wodnej kilka szkół wyższych i instytucji resortowych:

- Politechnika Wrocławska, Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska. Prowadzi badania fizyczno – chemiczne i mikrobiologiczne wód, osadów i opadów, badania modelowe procesów oczyszczania wód, ścieków i odnawiania wody. Projektuje technologię i prowadzi badania w tych dziedzinach,
- Politechnika Wrocławska, Instytut Geotechniki i Hydrotechniki. Prowadzi badania modelowe rzek i budowli wodnych, studia w zakresie hydrologii i gospodarki wodnej, badania zasobów wód podziemnych, projektowania jazów, śluz i innych obiektów hydrotechnicznych, badania i wpływ obiektów hydrotechnicznych na środowisko.
- Akademia Rolnicza we Wrocławiu, Instytut Budownictwa Wodnego i Ziemnego. Prowadzi studia w zakresie hydrologii, hydrotechniki, hydrauliki i hydrotransportu, badania w zakresie budownictwa ziemnego, mechaniki, fundamentowania i konstrukcji budowlanych,
- Akademia Rolnicza we Wrocławiu, Instytut Melioracji Rolnych i Wodnych. Instytut zajmuje się technologią i organizacją robót melioracyjnych i budowlanych, eksploatacją systemów melioracyjnych, badaniami w zakresie budownictwa stawowego, badaniami wód i ścieków, rolniczym wykorzystaniem ścieków,
- Uniwersytet Wrocławski, Instytut Nauk Geologicznych. Instytut prowadzi badania geologiczne w zakresie budowy Regionu, kopalin wód podziemnych, zasobów wód podziemnych i ich składu chemicznego.
- Instytut Ochrony Środowiska, Oddział we Wrocławiu. Prowadzone są badania, modelowanie i prognozy jakości wód, projektuje się automatyczne stacje monitoringu wód, oczyszczalnie ścieków, tworzy się nowe technologie w tej dziedzinie.
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Oddział we Wrocławiu. Instytut prowadzi osłonę hydrologiczno – meteorologiczną różnych dziedzin gospodarki, monitoring jakości wód,

proceeds work in the field of hydrology, meteorology, climatology, water balance, water management, water flow and water protection.

- Państwowy Instytut Geologiczny we Wrocławiu. Instytut prowadzi Państwowy Monitoring Zwykłych Wód Podziemnych, prowadzi sieć wód podziemnych, opracowuje mapy hydrologiczno – sozologiczne.

9.2.6.5.C. Szkolnictwo średnie

Zespół Szkół Zawodowych Żeglugi Śródlądowej zlokalizowany jest we Wrocławiu, przy ul. Brucknera 10. Składa się ze szkoły zasadniczej i technikum. W szkole zasadniczej kształcą się uczniowie na kierunkach: marynarz, monter maszyn i urządzeń okrętowych, ślusarz, spawacz, ogrodnik. W technikum kształcą się uczniowie na kierunkach: technik budownictwa okrętowego, technik budownictwa wodnego. Technikum wieczorowe posiada kierunek: budowa okrętów. Praktyki uczniów odbywają się w przedsiębiorstwach żeglugowych, Szczecina, Bydgoszczy, Wrocławia. Uczniowie z kierunku ochrona środowiska odbywają praktyki w przedsiębiorstwach oczyszczania ścieków i Rejonowych Stacjach Sanitarno – Epidemiologicznych. Szkoła posiada statek szkolny „Westerplatte II” o 40 –stu miejscach, gdzie również odbywają się praktyki. Zespół Szkół Zawodowych Żeglugi Śródlądowej posiada internat, warsztaty i basen. Powierzchnia użytkowa szkoły wynosi 6 773, 96 m². Zespół szkół będzie przekształcony w roku 2002.